

Мексиканські хроніки
Максим Кидрук

Тревелог – роман про мандрівку – відомого українського письменника й журналіста Макса Кідрука присвячений його першій подорожі Мексикою від західного до східного узбережжя, яку він здійснив ще аспірантом і яка змінила все його життя. Відлітаючи наодинці до країни своїх дитячих мрій, він навіть не міг передбачити, що тисячі кілометрів, подолані ним, настільки зменшать відстань між незнайомими людьми з різних місць планети, а подорож подарує не лише море веселих спогадів і яскравих пригод, а й нових друзів.

Макс Кідрук

Мексиканські хроніки

Обережно! Ненормативна лексика!

Передмова

Є одна цікава штука про життя: коли ви відмовляєтесь приймати ніщо інше, як найкраще, дуже часто саме його й отримуєте.

Вільям Сомерсет Моем

Ми зростаємо великими в мріях. Усі великі люди – мрійники. Вони бачать речі крізь імлистий серпанок весняного дня або ж у червоних відблисках вогню довгого зимового вечора. Хтось із нас дозволяє цим мріям загинути, однак інші плачуть і захищають, викохують мрії у найтяжчі часи, доки вони не приведуть їх до сонця та світла, котре завше осяє тих, хто широко вірить, що мрії збуваються.

Вудро Вільсон, 28-й президент США

...якщо не мрієш, то час стоїть на місці.

Орхан Памук

Чіапас. Джунглі. Загублені серед покручених ліан і віковичних дерев руїни майя. Покришені стіни високих пірамід, на підніжжя яких видряпуються

зелені нетрі. Неглибокі, але швидкі потічки, які сердито вирують і клеочуть, заступаючи дорогу в найбільш невідповідний момент. Повсюди таємничі написи та знаки. А ще – спека. Палючими клубнями вона вривається в легені, з кожним подихом, з кожним кроком вичавлює з тіла останні краплинки вологи...

Попереду, між обвислими ліанами та вогким листям, бовваніє спина невисокого провідника-індіанця. Смаглявий нащадок майя старанно прорубує дорогу в хащах, управно орудуючи величезним мачете. Він не розуміє англійської і, мабуть, не вельми знає іспанську. Мабуть – бо то важко сказати достеменно. Кароокий індіанець увесь час похмуро мовчить і просто веде за собою трьох нахабних грінго, які наважилися кинути виклик його джунглям.

Мимоволі мозок обплітають моторошні думки про те, що ж буде, якщо провідник раптом зникне. Адже ота худя спина вдалині та гострий мачете, який зі свистом розсікає тягуче глизяве повітря, раз за разом урізаючись у малахітове тіло джунглів, – оце й усе, що може повернути нас назад до нормального світу, весь наш зв'язок із цивілізацією. Хоча на той момент здавалося, що того світу просто не існує, а ХХІ століття нам усім примарилось у сні.

Над головою захлинаються оглушливим ревом невгамовні мавпи-ревуни, ховаючись від поглядів у густих кронах тропічних дерев; різноманітні папути з довгезірними чорними дзьобами байдуже розглядають нас, ліниво погойдуваючи головами. Першим іде індіанець, за ним дріботить кошава, як смерть, куцохвоста дворняга. Далі чеберяє Френк, чорнявий кремезний Френк із Нью-Йорка, який невідомо чим керувався, коли потягнув за собою до цього смарагдового пекла Крістіну. Крістіна, його дівчина, крокує слідом, відстаючи від свого бойфренда метрів на десять. Я замикаю процесію.

І більше нікого, абсолютно нікого на десятки кілометрів довкола.

Хто я такий? Ніхто. Такий собі шкет з України...

Ви запитаете, що молодий шкет з України робить у мексиканських джунглях? Я... я навіть не знаю. На ту мить я сам не раз питав себе, що в дідька я там роблю.

Учора ввечері ми залишили Яхчілан (Yaxchilan), що означає «зелені камені» мовою майя, хоча наш провідник уперто називав його Ісанканак. Я пам'ятаю, як сидів там на вершечку однієї з пірамід, звідки проглядався клаптик брудних вод річки Усумансінті (Usumacinta), і дивився крізь той просвіт на інший берег – там починалася Гватемала. По спині та руках дзюрками збігав солоний піт, а над головою ненаситною хмарою гуділи москіти.

І то був лише початок. Десь там, унизу, ще були люди. Там навіть можна було купити холодної води. А зараз я навіть гадки не маю, в якій частині Юкатану ми знаходимося...

* * *

Усі події та люди не є вигаданими. Я навіть не змінював імен.

Однак я хочу, щоб ви відразу зрозуміли, що це не звичайна книга про Мексику, не туристичний довідник, не своєрідний poradник для самотніх мандрівців і навіть не життєпис. Це не проста розповідь про те, як якийсь хлоп з України, дослухавшись безумного поклику серця, одного спекотного літа рвонув на інший континент за дванадцять тисяч кілометрів від дому та перетнув Estados Unidos Mexicanos [1 – Мексиканські Сполучені Штати, Мексика.] від західного до східного узбережжя. Зовсім ні... Це історія про одну зухвалу й абсурдну Мрію, яка завдяки безладній суміші з віри й упертості, подекуди рясно приправлених справжнім шаленством, зрештою втілилась у життя.

* * *

Попри те що вирушав я до Мексики сам-один, здійснити таку подорож було б неможливо без великої чи маленької підтримки багатьох інших людей по обидва боки Атлантичного океану. Завжди траплявся на шляху той, хто допомагав порадою, виручав у складній ситуації або просто міг потеревенити зі мною ні про що, розкинувшись навпроти у необ'ємному фотелі в якомусь затурканому мексиканському готелі й розбавляючи жартами нудьгу довгої безсонної ночі. Ви ще зустрінетесь з усіма цими людьми на сторінках моєї книги, однак я хочу виокремити їх усіх ось тут, на початку, висловивши тим самим особливу пошану та респект.

Тож перерахованим нижче товаришам і товаришкам (громадянство та прописка вказані в дужках) оголошую подяку звичайну: Франциску (Венесуела, проживає десь у Штатах), подружжю Тіму й Інге Мусше (Бельгія), Роджеру Ауреліо (Мексика, Сан-Крістобаль, штат Чіapas), Хосе Луїсу Ісласу (Мексика, Мехіко), Джеймсу Кадлецеку (США, Техас), Стівену де Трейеру та його худорлявій подружці (Бельгія), Френку та Крістіні (США, Нью-Йорк), а також Хав'єру, Чею, Чею-старшому (Chay Senior) і його дружині з готелю «La Villada Inn Nostal» в Оахаці (Мексика), найкращого готелю у світі.

Окремою статтею хочеться віддячити бравим хлопцям із death-metal групи «In Flames», яких примхливий випадок звів зі мною в літаку над Італією і які розпалили в мені пригасле вогнище авантюризму, жару від якого вистачило аж до кінця подорожі. А ще спасибі Володимирові Кличку, який 12 липня 2008-го року успішно натовк нахабного чорного писака Тоні Томпсона, якраз тоді, коли я киснув усю ніч у Лінате, міланському міжнародному аеропорту, і не мав змоги дивитися поєдинок. Особлива дяка його тренеру, Емануелеві Стюарту, який люб'язно розказав мені про всі перипетії бою наступного ранку в аеропорту Парижа.

Хочеться згадати також і тих, хто відіграв певну роль у моїх поневіряннях, не надто велику, чиї імена я просто позабував. Це – дві британки (одна з яких навчається у Флориді, а інша... хм... ну, просто британка), руде дівча з Барселони, яке стежило за тим, щоб я не вивалився з вікна автобуса під час спуску до Паленке, наш провідник-маїя у джунглях Чіapasу та безіменне американське подружжя, яке відпочивало в «La Villada Inn Nostal» і щонаочі вимахувало одне одного так, що виляски розкочувались по всіх горах Оахаки.

Але особливу вдячність, як то кажуть, подяку найвищого ступеня, оголошую тим, хто, як висловився один із цих «представників» з особливим найвищим ступенем, «зробив і без того чудову подорож ще кращою»: Тому «Retired Traveler[2 – Мандрівник-пенсіонер (англ.).]» О'Коннелу з Австралії, подружній парочці Кену та Рейчел Валерді з Далласу (Ken, I'll be back someday, believe me...[3 – Кене, одного дня я повернуся, повір мені... (англ.).]) і просто парочці Петеру Лампе та Марії Ван дер Маат із Голландії. Ну і, зрештою, всьому сімейству Гонзалес: Мігелю Алонсо Гонзалесу, моему славному друзяці, який відіграв чи не найчільнішу роль у тому, що ця авантюра втілилась у життя, його сестрі Алехандрі, матері Ані Марії Пенагос, а також Мігелевим дідові та бабці – Аврааму Пенагосу й Ані Марії Камерас, – які всі вкупі влаштували мені просто царський прийом у далекому та дикуватому Сан-Крістобалі.

Ви всі доклали руку до того, щоб місяць у Мексиці став одним із найкращих місяців мого життя. Незважаючи на те що ми, можливо, більше ніколи не побачимось, а ви, можливо, й не прочитаєте цих рядків, я в боргу перед вами і ніколи вас не забуду...

М. К.

1 січня 2009 року

Рівне, Україна

Пропедевтика

Усім привіт! Ласкаво прошу до читання!

Я довго обмірковував, як почати цю книгу.

Ви ж, либонь, розумієте, що перші слова налаштовують на певний настрій, із яким потім сприймається написане. Згадайте хоча б не раз почуте чи прочитане у дитинстві: «Жили собі дід та баба...» Одразу після такої коротенької прелюдії ви тямите, що перед вами ніщо інше, як дитяча казка. Коли ж до рук потрапляє щось вельми масивне у строгій чорній палітурці, де у першому ж абзаці очі натикаються на: «...витоки трансценденталізму заховані глибоко в трансцендентальному ідеалізмі Іммануїла Канта...» тощо, то вам, безсумнівно, пофортунило, бо ви надібали чийсь винятково вагомий філософський доробок. Не треба мати великої кебети, щоб зрозуміти, що від такої книженції живота од сміху точно не надірвеш, тому я геть не здивуюсь, якщо тієї ж миті ви почали позіхати та крутити навсібіч головою

у пошуках подушки, на якій можна було б мирно подрімати, притуливши до пуза премудрий філософський трактат.

Іноді, розгорнувши перші сторінки, можна вчитати щось на кшталт «Чак Норріс мав кепську звичку кожного суботнього ранку бавитись у російську рулетку, заряджаючи набоями весь барабан...». Ну, це, так би мовити, справжня лірика – для душі. Така вишукана літературна увертюра переконливо доводить те, що вам до рук потрапила сучасна проза найвищого гатунку, а це відразу спонукає зручніше вмотитися у кріслі перед батареєю і з задоволенням заглибитися у високоінтелектуальне читиво.

Отож, гадаю, ідею ви схопили.

Чимало часу мізкував я над отією першою фразою, прокручуючи в голові найрізноманітніші варіанти, але так і не вигадав нічого путнього. Один за одним у макітрі зринали закручені звороти, пістряві, наче папуги у джунглях, але вже за хвилину я їх відбраковував. Я не мав наміру писати пригодницький роман чи філософський трактат. Так само не хотів, аби ця книга скидалася на автобіографію автора. Кортіло чогось більшого. Прагнув від початку налаштувати читача на щось інше, глибше та серйозніше за те, що він може почерпнути зі сторінок захопливого роману чи зигзагуватого детективу, і водночас – цікавіше та жвавіше, ніж прісні філософські роздуми про життя, що здебільшого виходять з-під пера невдачливих «письменників», які на практиці ні разу не вистромлювали носа навіть із власної вітальні.

Зрештою, я вирішив, що поганий вступ усе ж кращий, аніж ніякого, та почав із того, з чого вся ця історія зав'язалася в реальності.

I. Загублена Мрія

У мене була Мрія. Нічого в тому особливого. Грандіозні чи скромні, серйозні чи безглузді, здійсненні або ж утопічні мрії мають усі.

Як і більшість благопристойних мрій, моя сягала корінням ранньої юності, коли мозок ще не був укритий шкаралупкою цинізму, а очі дивилися на світ зовсім по-іншому. Однак на відміну від отих інших мрій, образ яких із роками блякнув і тьмянів, розкисаючи під тягарем обмежень та умовностей заплутаного життя, мені вдалося протягти власну Мрію крізь усі негаразди та прикросі аж до самого повноліття. Я ніс її із собою доти, доки Мрія не зникла, ставши Реальністю.

Подекуди для Мрії наступали важкі часи. Були екзамени – з попсованими нервами, почервонілими від безсоння баньками та купою непотрібного мотлоху в довбешці. Був період дикого захоплення важкою музикою – з довгими патлами й одним-єдиним «I wanna be a rock-star[4 – Я хочу бути рок-зіркою (англ.).]» у голові. Було перше кохання, яке, як то завше буває, роздовбало на друзки всі інші мрії, схоже, як Виговський – війська Трубецького під Конотопом. Проте Мрія лишалася. Хай навіть мала вигляд розмитого марева на задвірках свідомості, ледь відчутного, наче легкий

запах лісового вогнища та хвої, яким просякнута футболка після повернення з кількаденного походу в гори. Мені пощастило – я не став одним із тих невдач, котрі занапастили та розгубили більшість своїх мрій, продираючись хащами життя, тому завжди (...ну, майже завжди) пам'ятав милозвучне ім'я моєї Мрії. А ймення її – Мексика.

Але давайте про все по порядку, як кажуть, без вереску та штовханини.

* * *

Я прийшов у цей світ, нічого не відаючи про його прозаїчність. Щойно наловчившись ходити без допомоги старших, ще зовсім малим курдуплем, я натягнув кашкета на вуха і з головою поринув у процес емпіричного пізнання довколишньої дійсності.

Щиро кажучи, кашкет той був лайновий (не те щоб він мені не подобався, просто колір у нього був таким), і це, схоже, немало позначилося на моєму світобаченні. Тож, розгулюючи наліво та направо у лайновому кашкеті, я сприймав багатогранне життя, що вирувало і бурхало навкруг, достоту так, як його сприймали люди за століття до мене, у той час, коли планету ще не обтяжували дари цивілізації, коли саме існування людини було викликом кипучим силам природи, коли безкрай світ здавався загадковим, сповненим таємниць і небезпек.

Я не знаю, у чому там насправді була річ: може, кашкет трохи голову муляв, а може, просто хотілося підіставати дорослих тупими запитаннями, але мені, як і багатьом іншим дітлахам, було нестямно цікаво пізнавати всесвіт. Я п'явся на найвищі деревини, звідкіль поривався дострибнути до неба, пхав у осині гнізда підпалені ялинові гілки (до сьогодні не можу пригадати мету того експерименту, хоча результат укарбувався у мою свідомість багряними літерами), пробував надувати котів насосом для велосипеда і дивився, що з того вигорить (хто б міг подумати, що все це через отой невдалий колір кашкета). Світ мені видавався безмежним, карколомним, іноді грізним, а отже – запаморочливо привабливим.

Перша неув'язка між моїм тогочасним світоглядом і суворою реальністю вигулькнула тоді, коли я, споряджений синім портфеликом радянського зразка, почимчикував до першого класу. У школі мені розкрили очі на жахливу істину: наш світ тривіальний, усе в ньому можна пояснити, виміряти, побачити та зафіксувати, а багато чого навіть описати за допомогою формул. Причому все, що до цього часу могли побачити, виміряти та пояснити, вже побачили, виміряли та пояснили. Під час чергової спроби вмотити дворового кота для чергового надування велосипедним насосом мене осягнуло болюче усвідомлення, що індіанці Північної Америки ніколи не відвоюють Північну Америку назад, що до Альфи Центавра ми не зможемо полетіти, навіть якщо скинемось усією планетою, а Котигорошко зроду не бив писк ніякому зубастому драконі, бо драконів просто не існує.

Трохи пізніше мені вдалося рознюхати секретну реляцію про те, що цей бісовий атракціон, на який я зопалу згодився з огляду на авторитет батьків, розтягнеться аж на десять років, тобто що перший клас – то тільки початок, а далі буде тільки гірше. Я вмить пожалкував про своє поспіхом прийняте рішення податися до школи та навіть наважився

виголосити своє справедливе обурення перед громадськістю. Однак батьки розцінили це як бунт і мотивували власну (вельми жорстку) позицію дуже промовистими аргументами, з гучним ляскотом припасовуючи їх до певних частин мого тіла. Після того я так глибоко розкався, що наступного ж дня, смиренно склавши зброю, знову потюпав до школи всотувати новітнє знання про те, що світ – це банальна і вельми нецікава штука.

Школа добряче прополола мій спраглий до знань дитячий мозок, висмикавши з нього доблесні фрагменти про королів, лицарів і драконів. Натомість на спорожнілі місця вчителі з воістину осячкою одержимістю втовкмачували інформацію про атоми, молекули, протони, електрони, кварки й усяку іншу муру. Виграшу від того не було ні на дешицю. За своє життя я не бачив ні драконів, ні атомів чи електронів, але мусив вірити, що останні існують. Думайте, що хочете, але я волів би за краще не знати того всього і вірити у вогнедишних зміїв. І це незважаючи на те, що лайновий кашкет більше не налазив мені на голову.

Проте школа не викоренила мого потягу до мрій. Із жагою спраглого я ковтав одну за одною книги Джека Лондона, Жуля Верна, Рафаеля Сабатіні, Джеральда Даррела, Тура Хейердала й інших подібних авторів. Ночами я плив через Атлантику разом із Колумбом, пробивався крізь крижані гори Антарктики з Руалом Амундсеном, долав ополонки Льодовитого океану з Робертом Пірі, спускався з Огюстом Пікаром на дно Маріанської западини, атакував напханий золотом іспанський галіон пліч-о-пліч із Френсісом Дрейком. Я марив пригодами Марко Поло, Васко да Гама, Девіда Лівінгстона. І чим більше я читав, тим дужче переконувався, що в сучасному постіндустріальному світі не лишилося місця для романтики та пригод. Ще навіть не дотягнувши до повноліття, я остаточно переконався: нинішній світ глибоко вгруз у бруд буденності, а його мешканці стали парадоксально передбачуваними. Життя скидалося на старий нудотний фільм, у якому наперед відомі всі сцени та вибрики акторів, а вам зостається лише покірно догравати нав'язану суспільством роль.

Здавалося, ще трохи – і справжнім мрійникам у цьому світі не буде про що мріяти...

* * *

Але у мене була Мрія, і звали її Мексика, і народилася вона одного чудового дня, коли мені до рук потрапила книга Генрі Райдера Хаггарда «Дочка Монтесуми». Було мені тоді років дванадцять, а може, й тринадцять, я зараз навіть не пригадаю. Якщо намагатися бути точним і дотримуватися істинного плину подій, то остаточно Мрія сформувалася значно пізніше, однак саме з того моменту, коли я перегорнув першу сторінку уславленого роману, з'явився її перший в'ялий пуп'янок. На той час я ще не тямив до пуття, у що воно виллється, я навіть помислити не міг, що нетривале захоплення далекою країною переросте заледве не у манію. Єдине, що добряче відкарбувалось у пам'яті після прочитання книжки, – це опис навіженого та зухвалого рейду трьох сотень іспанських кабальєро на чолі з хоробрим Ернаном Кортесом від узбережжя Мексиканської затоки до Теночтитлану. Звитязний похід, у якому згряя головорізів завдала прочухана багатомільйонній імперії, започаткувавши підкорення Мексики,

припав мені до смаку значно більше, ніж нудотні описи любовних пригод доньки ацтецького імператора.

Хаггард – неперевершений романіст. Зазирніть на дозвіллі у його книгу, переконайтесь, як віртуозно він розписав боротьбу ацтеків із поневолювачами, здобривши роман усілякими звірствами святої інквізиції та безчесними підступами іспанців. Я скреготав зубами, читаючи про чергову поразку ацтецького воїнства, а коли дійшло до підлого забиття Монтесуми, мене тіпало від люті і я ледь не захлинався від праведного обурення. Після того на кілька днів навіть перехотілося дочитувати книгу: центральна сюжетна лінія, всі оті амурні фіглі-міглі та любовні шури-мури відійшли для мене на другий план. Роман я таки дочитав, хоча потому ще довго ходив набурмосеним і на чому світ стоїть псячив і цабанив клятих іспанців усіма лайливими словами, які тільки знав у дванадцять (чи тринадцять) років.

Коли ураганні емоції, збурені романом, примерхли, я сів і замислився, чи, бува, не є вигадкою написане про Монтесуму, імперію ацтеків і Кортеса. Природно, мені заманулось докопатися, де в тому місиві з пригод проходить межа між історичними фактами та бурхливою уявою англійського прозаїка.

Так воно все і закрутилось. Із прискіпливістю нишпорки я вишукував усю інформацію про історію Мексики. Не минуло й півроку, як я вже знав про конкісту, конкістадорів і цивілізації доколумбової Америки більше, ніж моя вчителька всесвітньої історії. День за днем невпорядковані уривки й епізоди конкісти – однієї з найбільш огидних і кривавих сторінок в історії людства – шикувались у логічну послідовність подій, а образи найвидатніших її сподвижників, Педро де Альварадо, Дієго Веласкеса, Васко Нуньєса де Бальбоа, Дієго де Альмагро і самого Кортеса, набували все чіткіших обрисів. Одну за одною я відкривав для себе цивілізації ольмеків, сапотеків, ацтеків і майя, а слідом за ними – десятки грандіозних пам'яток культури, недосяжно далеких і таємничих.

Нині, озираючись назад, я розумію, що палке бажання п'ятнадцятирічного хлопчика вирушити до Мексики скидалося на тимчасову втрату здорового глузду, спричинену небувалою сили розладом шлунка. В часи просвітління я досить тверезо оцінював свої шанси дістатися Мексики, прикинувши, що вони десь так на 0,5 % більші, ніж у середньостатистичного слона, який затіяв уплав догребти до Американського континенту, відчаливши десь від берега Екваторіальної Гвінеї (припускаючи, до всього, що хоботному поталанить із погодою та вітром упродовж усього маршруту).

Але то вже не мало значення. Мрія жила та давала снагу жити. Я засинав, маючи перед очима неозорі простори долини Анауак, [5 – Долина Мехіко.] хоч навіть думка про можливість опинитися там навіть уві сні здавалася несусвітньо зухвалою. Прокидаючись, я відчував солоний присмак бризок атлантичного прибою на узбережжі Козумеля. [6 – Острів у Карибському морі біля східного узбережжя Мексики.] Іноді дорогою до школи подих сирого вітру, який виплигував на мене із проходу між будинками, приносив із собою шум води, що мчала з вершин Сьерра Madre Орієнталь [7 – Гірський масив на сході Мексики.] униз, у тропічні ліси, і далі – до океану. На всіх футбольних мундіалях я вболівав лише за збірну Мексики (у ті роки Україна не вельми радувала своєю присутністю на фінальних стадіях Чемпіонату світу). Далека латиноамериканська країна випалювала мозок,

вабила, мовби кароока східна красуня своїми розкішними принадами. І тоді я остаточно зрозумів: у мене є Мрія, ім'я якій – Мексика.

А потім... Непомітно один за одним роки зісковзували у безодню минулого, і невдовзі, як це часто трапляється, всі мрії поволі розчинилися під тягарем того, що ми, дорослі, звикли називати дорослим життям. Небагом я впевнився: школа – то ніщо порівняно з тим, що з нашими мріями робить повсякденне життя...

* * *

Після полону шкільної партії мені не довелося притомно потрапити в оте справжнє доросле життя. Я нікуди не поїхав і вступив до університету у своєму рідному Рівному – акуратному невеликому містечку на заході України. Мешкав, зрозуміло, з батьками, через що житейські буревії ще досить довго минали мене стороною. Це дозволяло трохи розслабитись і помріяти, тому в той час моя велика Мрія ні на мить не полишала мене.

На останніх курсах вишу мене почала гнітити вбивча визначеність усього наперед, яка подекуди просто межувала із приреченістю. Запопадливі викладачі спритно розкреслили моє життя років на десять у майбутнє, прикріпивши мене, наче шматок сірого пластиру, до університету. Річ у тім, що я, будучи затятим активістом і не в міру кебетливим, уже встиг, як писав Габріель Гарсія Маркес, «вивалятись у лайні слави», тому вся викладацька ватага, починаючи від лаборантів і завершуючи деканом, спала та бачила мене у своїх хвацьких лавах.

Мене коробило не так від того, що доведеться стати викладачем-провінціалом, як тому, що мені це нав'язали. Зі скрипом я закінчив університет, відгуляв випускний і наступного ж дня драпонував до Києва. Не стільки заради грошей чи ще якої вигоди, скільки через те, аби вчинити наперекір усьому, до чого мене підхльостували, а заодно ще й довести всім, який я крутий і модний. Якийсь час працював інженером, програмістом, менеджером. Вступив до аспірантури, але іншого університету. Хотілось усього й одразу, причому я сліпо вірив, що обов'язково це отримаю. Довго ще терся там і сям із задертим носом, поки врешті моя броня з оптимізму не подалася під безперервною канонадою реального життя і мені не відкрилася проста істина, що я, такий гарний, розумний, з якого боку не глянь, білий і пухнастий, у реальному житті нікому зі своїми знаннями не потрібен.

Десь у цей час життя взялося підкладати у голову замість мрій їхній сурогат. Гарні машини, гарні жінки – все те, чим нас годую нинішнє суспільство. Життя щодня шемрало над вухом скрадливим голосом:

– Не, ну ти мусиш мати машину! Нічо не знаю, роби, що хочеш, бери кредит, вигадуй щось. Подивись он на людей. Ну, як це так – без машини? Ти шо, не мужик?! Мудак якийсь, слово честі! І цейво, тіки іномарку!

І я, ледве зводячи кінці з кінцями, незважаючи на те, що до машини мені було далі, ніж чубатому Карлсону до надзвукової швидкості, терзав себе думками, де взяти бабки на авто, уявляючи, як гасаю Києвом на найкрутішій тачці. До того ж іще був потрібен дім або для початку хоча б квартира в

Києві! А затим ще дружину собі підшукати (обов'язково з великими цицьками, інакше ніхто не оцінить). Я розумів, що для цього треба гроші, багато-багато грошей. Я не тямив тільки одного: то вже були не мрії, а мотлох, стружки суспільної свідомості, які ось-ось мали остаточно поховати під собою мрії справжні.

Загалом я гарував, як віл, на двох роботах, несамовито напружуючись, аби встигати з навчанням, і зовсім не помічав, як дні зробились безмежно схожими один на одного. Робота, навчання, потім знову робота, робота, робота, а потім знову навчання, навчання, й... без абсолютного просування вперед. Я чекав, що одного вечора з неба впаде великий кусень грошей і я піду та куплю собі «Mercedes» S-класу. Давні друзі віддалились, розваги забулись, усе, на що зрідка вистачало часу, – це переглянути який-небудь фільм на комп'ютері. Я більше не читав художню літературу, натомість бездумно накопичував у макітрі сухі й обмежені знання про програмування, 3D-графіку та CAD-системи.[8 – CAD (Computer-aided design) – САПР (Системи автоматизованого проектування).] Отак-от тихо та спокійно, переповнивши кумпол усіляким сміттям, розгубивши дорогою весь свій юнацький запал та окрилення, я увійшов у приземлену фазу свого життя. Фаза мала назву «Існування».

Так довго не могло тривати. Треба було щось вигадувати, діяти, інакше я ризикував завершити свій життєвий шлях намертво приклеєним до дивана перед телевізором, насолоджуючись черговою історією про те, як черговий Брюс «Круті Яйця» Уілліс у черговий раз урятував галактику, вимахавши при цьому всіх блондинок, які тільки потрапили в кадр. Але... я нічого не зробив. Усе закінчилося тим, чим мало закінчитися. Я припинив мріяти.

Мрії покинули мене, поступившись місцем пластмасовим сурогатам.

Я втратив себе.

Я вже не усвідомлював, як щодень життя ставало все більш клейким, нестерпним, непомітно переходило у той добре відомий усім стан – буденність – стан із найбільшою ентропією, стан повного спокою, клейка флегма, забуття.

Якби це гепнулось на мене якимось відразу, раптово, у той час, коли я ще мріяв, я б, мабуть, від дошкульної розпуки шугонув би униз головою з висотного будинку або звів би рахунки з життям ще в який-небудь вишуканий спосіб. Але в тому й полягає підступність реальності: павутина нестерпного існування обсохує поволі, без поспіху. Шлях від безхмарних мрій до одноманітної буденщини пологий, а через це геть непомітний. Ти наче неквапом входиш у холодні води гірського потічка, майже зникаючи до крижаної води. Добредаєш до глибини, де вода сягає горла, але продовжуєш тупцяти далі, поки не почнеш пускати носом бульки. Але вже пізно – ріка життя збиває та несе тебе туди, куди їй заманеться.

Якщо відверто, то на цьому все могло й скінчитись і ви ніколи не прочитали б цієї історії. А втім, одного дня трапилася, на перший погляд, нікчемна за своєю значущістю подія, яка добряче струснула мій узвичаєний світ, не давши йому остаточно випасти в осад коловороту життя. Ні, це зовсім не те, про що ви подумали: я не знайшов свого дитячого кашкета і не ридав над ним три години поспіль, молячись за упокій душі всіх надутих

помпою котів. Насправді був знак. І хоч я не вірю у доленосні знаки, однак саме цей епізод спонукав мене, замість скніти і чигати на жалюгідні підношення від долі, підірвати свою гепу, схопити вередливу фортуна за горлянку та рішуче витрусити з неї все, на що, як я вважав, заслуговував.

Сталося все одного безбарвного осіннього дня.

Сіра днина зачиналась у Києві, як завше: похмурий ранок, напхана сонними понурими людьми підземка, довжелезний ескалатор і брудні допотопні потяги, які з гучним брязкотом підповзали до платформи. Я стояв посеред станції такий самий, як і решта: заспаний і роздратований через задушливу тисняву в метро та паршиву погоду на вулиці.

До перону підкотив черговий потяг. Я запресувався у зіпрілий вагон. За бортом залишилося кільканадцять кислих ботаніків, непристосованих до ранкового штурму київського метро.

Їхати мені було одну станцію – від «Лук'янівської» до «Золотих Воріт», далі потрібно пересідати на іншу гілку, тож я примостився скраечку, майже біля дверей. Після того як ступки заледве не прищемили мого носа, мене так капітально притисли до дверей, що я ледь не випорснув свій сніданок через вуха. Довелося докласти шалених зусиль, аби мое лице не припечатало до засмальцьованих дверцят якраз у тому місці, де вони сходяться між собою.

Знічев'я я почав продивлятися оголошення. Ви ж знаєте, у старих вагонах їх чіпляють де заманеться: на стінах, на стелі, навіть на дверцятах. Із усебіч мені пропонували реферати, курсові, дипломні, «секрети абальщення і ератическую йогу», ремонт комп'ютерів і комплектуючих, курси іноземних мов тощо. Погляд неухважно ковзав по маленьких брудних клаптиках паперу, коли зненацька мене ніби струмом дзигнуло. Перед самісіньким моім носом висіло:

КОЛИ ТИ ЗАБУВ СВОЮ МРІЮ?

Спочатку я не повірив власним очам. Сонно кліпнув, перечитав ще раз, але однаково не повірив. «Коли ти забув свою мрію?» Що за маячня? Я стріпнув головою, щоб витрусити залишки сну, і роззяпив якнайширше очі. Видіння не зникало. Аби остаточно переконатись у реальності того, що відбувається, я, несамовито орудуючи ліктем, витяг руку з-під навалених на мене тіл і торкнувся того папірця. Мені не примарилось: потертий шмат паперу був намертво приклеєний до дверцят вагона.

Я придивився уважніше, вишукуючи якесь рекламне посилання на веб-сайт, де вчать заробляти мільйон за 40 хвилин, чи адресу агенції, де розказують, як зваблювати пишногрудих красунь самим лише поглядом. Та нічого з останнього не було. Звичайний білий папірець, на якому двома рядками великим кеглем було написано: «Коли ти забув свою мрію?»

Щось у мені заворушилося. Якись давно залякли та заіржавілі коліщатка зчепились і закрутились знову. Нараз я почав розрізняти похмурих людей навколо себе, таких самих безрадісних, як свинцеве вранішнє небо, людей покірних і похнюплених, із виразами зневіри на обличчях, із бездумним

поглядом і без найменшого натяку на блиск у немигаючих очах; людей, котрі щодня разом зі мною спускались у темряву підземки, їхали на роботу, нудились у запиленому офісі, після чого такі ж пониклі вертались додому, щоб напхати черево дешевою їжею і забутись у мертвотному сні без сновидінь. А потім збагнув, що я такий самий: сірий і затурканий, із невеселим виразом на обличчі, так само щодня спускаюсь у це чортове метро! Я задихався, хоча причиною тому була не задуха вагона. Я відчував себе глибоко під землею, відчував, як вдихаю огидне повітря, отруєне буденністю, відчував на собі липкі щупальця рутини, які обвили мене з ніг до голови та щосили душили.

Це був перший раз, коли я спробував повернутися до своїх юнацьких мрій, однак намарно. Я вискочив із метро на вулицю і довго стояв, задерши голову, дивлячись у небо, забризкане плямами важких хмар. Повз мене поспішали у своїх справах заклопотані кияни, а я тупився у небесну твердь і силкувався згадати, про що мріяв колись, хоча зовсім нічого не міг воскресити, а те, що ледь пригадував, здавалося настільки безглуздим і несусвітнім, що навіть не вартувало часу та сил, аби про нього мріяти. Голова була порожньою, порожнім було мое життя, і я, хай як це не банально звучить, нестямно через те злостився.

Я шукав відповіді серед попелястого хмаровиння, але воно висіло наді мною незворушним шатром, сірим і таким самим байдужим, як увесь світ довкола. Стояв отак і дивився вгору, поки не заболіла шия. А потім почався сніг...

На роботі весь день почувався так, ніби одним махом видудлив п'ять чашок кави: у горлі пекло, серце калатало, працювати не міг. Вовчим поглядом протинав крізь вікно свого офісу сталеве небо, за яким десь далеко-далеко ховалося сонце, машини, що мчали проспектом Перемоги, накручуючи багнюку на колеса... Намагався згребти воедино недобитки юнацьких мрій, які лишилися після моєї першої війни зі світом. Війни, в якій я зазнав поразки.

Десь за кулісами свідомості, глибоко в комірках мозку міцно засіло та гупало в такт ударам серця оте ядуче: «Коли ти забув свою мрію?»...

– Ти, бува, не закохався? – озвався хтось зі співробітників, вивівши мене із задуми. Трудяга сидів напроти і впродовж дня із цікавістю спостерігав, як мене викручувало на всі заставки.

Я довго обмірковував відповідь, а потому холодно відказав, навіть не зиркнувши у його бік:

– Ні... Сьогодні я зрозумів, що ледве не втратив здатність любити... Безповоротно.

Збитий із пантелику моєю туманною відповіддю, він більше не зачіпав мене.

Увечері я прийшов додому сповнений такої безкомпромісної рішучості, якої ніколи не відчував раніше, рішучості почати нову війну проти тупих обмежень та умовностей мого життя. Я дав собі обіцянку зруйнувати той безликий світ, у якому животів, не заспокоїтись доти, доки від нього не залишиться ні сліду, ні згадки. Чого б це мені не вартувало! А потім почати все з нуля.

І я таки зруйнував його. Вщент.

Але то вже інша історія, можливо, не менш життєствердна і терпка, однак їй не місце у цій книзі. Єдине, що я хочу, щоб ви зрозуміли: світ воліє нав'язати вам певну роль у цьому житті. Варто вам погодитись на це – і ви приречені.

...Наступного ранку хмари розійшлись, над обрієм засяяло нове сонце.

* * *

Хтось бачить речі такими, якими вони є, і шукає відповідь на запитання: «Чому?» Інші мріють про те, чого ще ніколи не було, запитуючи: «А чому ні?»

Бернард Шоу

Випадок у метро не воскресив велику Мрію. Яюсь воно не дуже мріється про поїздки до Мексики, коли щойно починаєш видряпуватися з клейкої київської рутини. Однак той папірець, невідомо ким і для чого наліплений на стулках дверей метро, примусив мене круто змінити своє життя замість того, щоб пливти, як поліно, за течією.

По-справжньому доля нагадала мені про Мрію відразу після прильоту до Стокгольма. За кілька місяців до того я звільнився з ненависної мені роботи, а ще за півроку перед тим, обвішавши груди орденами, здобутими під час навчання в університеті, подав прохання на отримання міжнародного гранту. Почав стукатись у двері до Європи.

Яюсь мені таки вдалося переконати поважних дядьків із єврокомісії, що я саме той, кому вони хочуть надати можливість трохи повчитися у Європі.

Через півроку я отримав грант і на рік подався до столиці Швеції, в один із найпрестижніших вишів Європи – Kungliga Tekniska Högskolan, або КТН.[9 – Королівський технологічний університет (швед.).]

* * *

Київ проводжав мене золотистими променями та пестливим вітерцем бабиного літа. Стокгольм зустрічав понурою погодою. У столиці Швеції накрапав дощ, під розбухлими хмарами було самотньо та холодно.

Я зайшов до квартири, де мене поселили, і почав розпаковувати речі.

Перед приїздом мені пропонували на вибір або самому знімати житло, або ж ділити з ким-небудь студентську квартиру. Спочатку знімати хату самотужки видалося надто дорогим задоволенням, тому я згодився мати сусіда.

Щоправда, у тому модному університеті побутувала одна прикметна особливість: орендуєючи студентську квартиру, орендар до останнього моменту не знав, з ким його поселять. Причому логіку служби розселення не

можна було ні передбачити, ні зрозуміти. Мій шведський координатор, який і займався орендою житла перед моїм приїздом, натякнув, що я, певне, житиму з італійцем. «Ну, з італійцем, то з італійцем, – подумав я собі, – то не найгірший варіант».

Коли я ввійшов, у квартирі не було нікого: мій «італієць», очевидно, десь вештався. Однак не встиг я розібрати свого чемодана, коли зачув, як за спиною клацає замок і відчиняються входні двері. Я обернувся. Переді мною постав пропорційно складений, але худорлявий і майже на голову нижчий за мене жагучо-чорнявий хлопчина з чорними агатовими очиськами і великими білими зубами, які різко контрастували зі смаглявим лицем. На ньому був пуховик неосяжних розмірів, напнутий не відповідно до погоди, з чого я справедливо розсудив, що переді мною людина із півдня, геть-чисто незвикла до холодів. А ще він чхав, як дурний, і розбризкував навсбіч дощову воду.

За ту мить, поки ми придивлялись один до одного, я встиг подумати, що чорнявий абсолютно не тягне на італійця, а ще, схоже, його вельми стурбувала моя поява.

– Hello! [10 – Привіт! (англ.).] – нарешті сухо витиснув хлоп.

– Hello! How are you? [11 – Привіт! Як справи? (англ.).] – якомога поштовхав вимовив я.

На чорнявого моя фешенебельна ввічливість не подіяла зовсім, і він відрубав ще більш стримано, ледь не сердито:

– Fine, thanks. [12 – Чудово, дякую (англ.).]

Я продовжив розкладати речі в шафах.

Покрутившись трохи по квартирі, всім своїм виглядом демонструючи невдоволення тим фактом, що до нього когось підселили, мій непривітний сусіда по кімнаті нарешті буркнув:

– Ти звідкіля?

– Я з України, – передражнюючи його жаб'ячий тон, відказав я, – а ти?

Момент, коли чорнявий відповів усе тим самим стриманим, але пиндючним тоном, можна вважати офіційним початком цієї історії:

– А я з Мексики.

Я аж щелепою клацнув, ледве не відкусивши собі кінчик язика. За якусь хвилю я пригадав усе: і роман Хаггарда, і конкісту, й усі до останньої цивілізації древньої Мексики, а особливо той клопіт паперу з безжальним: «Коли ти забув свою мрію?», який змусив мене кардинально змінити власну долю. «Трясця, це знак! Удруге! – шугнуло у моїй голові. – Така зустріч не може бути звичайним збігом!» Це був знаменний момент, коли велика Мрія, затерта десь поміж складками минулого, нарешті постала переді мною у всій красі, точно як Фенікс із попелу.

– А мені казали, що я житиму з італійцем, – бовкнув я, не зметикувавши далебі нічого кращого.

– А мені про тебе взагалі нічого не сказали, – сердито огризнувся чорнявий.

Ім'я мексиканця було Мігель Алонсо Гонзалес. Він, як і я, навчався у КТН, тільки на іншому департаменті.

..Перші два дні ми ходили квартирою, наче сомнамбули, і практично не розмовляли. Напруження між нами лишень зростало, немов між двома магнітами, які намагаються стулити до купи однаковими полюсами. Більше того, значно пізніше виявилось, що першого дня нашого співжиття ми, не змовляючись, абсолютно незалежно один від одного, навідалися до Students accommodation office, [13 – Служба розселення студентів (англ.)] гнівно вимагаючи, аби нас розселили. Однак у такому великому європейському університеті, як КТН, завжди залишалася актуальною проблема з квартирами. Нам обом чемно відмовили.

* * *

Одного вечора Мігель, мотнувши головою у бік складеної шахівниці, яку я вже давно закріпив на його столі, лаконічно запитав:

– Граєш?

Я ствердно кивнув.

– Я привіз її з Туреччини, – неквапом протягнув мексиканець, лагідно проводячи рукою по лакованому дереву. – Хочеш майстер-клас?

– Майстер-клас проводитимеш своїй дружині в ліжку, – гордовито парирував я, – а зі мною ти будеш пекти раків після першої ж партії!

Мігель розсміявся, а я потай зловтішався, передчуваючи легку та швидку перемогу. «Зараз я всиплю цьому мексиканському невігласові та покажу йому, як грають у шахи справжні чоловіки», – думав про себе. Той факт, що я не грав по-крупному вже, мабуть, із рік, мене ніскільки не насторожив.

Ми розставили фігури та почали запеклу борню. Мігель грав білими. Попри це, я поводився не надто зосереджено, зате надміру самовпевнено, атакуючи з розмахом і відкрито. Я навіть не відразу зрозумів, як примудрився заробити дитячий мат десь на десятому ході. То був настільки ганебний мат, що спочатку я просто не міг у це повірити. Мене розбили важезним нокаутом у першому ж раунді, наче якогось шмаркача. Тоді я достеменно збагнув, що відчував Леннокс Льюїс, валяючись під канатами після свого першого двобою з Хасимом Рахманом і все ще не розуміючи, хто в біса вирубив світло в залі.

Мігель лише самовдоволено знизав плечима і вичавив із себе скуп, але зарозумілу посмішку, всім своїм виглядом показуючи, що нічого іншого він і не очікував. Я скипів. Гаряча кров шугнула мені у голову, і я, не соромлячись висловів, почав доводити мексиканцю, що у наступному матчі я

просто відірву йому голову, руки, ноги і те, що ще можна буде відірвати. Мігель зиркнув на мене своїми чорними непроникними очицями та сказав:

- Давай.

- Що давай? - перепитав я.

- Другу партію.

Я зиркнув на годинник: перша ночі. Затим мовчки почав розставляти фігури на дошці: жадоба реваншу переважила всі інші поривання.

Мігель заварив міцний чай, і ми засіли за другу партію. Я затямив, що гнів і роздратованість у стратегічному плані зовсім непродуктивні, тому погамував емоції та грав цього разу надзвичайно обережно, ретельно обмірковуючи кожен хід і пильно стежачи за діями опонента. Мігель - чудовий гравець, але я на відмінно засвоїв перший урок того вечора, тому діяв просто суперзосереджено. Я грав переважно від оборони, методично відбиваючи експансіоністські потуги противника.

Гра затяглася, Мігель утомився, і я потроху почав набирати перевагу. Кілька разів я навмисне пропускав нагоду атакувати, вичікуючи на момент для вирішального удару. Свого шансу я таки дочекався: Мігель припустився грубої помилки, і я миттю прокрутив блискучу комбінацію, позбавивши опонента головних ударних фігур. Після того мені нічого не залишалося, як старанно віддухопелити рештки мексиканської армії, залишивши у полі одного короля. Українська сторона при цьому зберегла цілу армаду: ферзя, одну туру, трійку бравих пішаків і лошака на додачу. Я чекав, що в такій ситуації Мігель викине білого прапора, проте затятий мексиканець мовчав і продовжував безнадійну партію.

І тут я вдруге втратив пильність. Я ліниво пересував фігури, прикидаючи, як би то краще влупити мексиканському нахабі мата, а також повчально патякав про те, що і де під час матчу він зробив неправильно. Як тут завжди стриманий і поважний Мігель підхопився з місця, задер руки вгору і, лементуючи: «Уеа-а-а!»), почав стрибати кімнатою.

Я глянув на шахівницю: після мого останнього ходу мексиканський король не мав куди ходити, але не був шахованим! У роті з'явився гіркий присмак смертельної образи.

- Пат! Пат! Нічия! Ха-ха-ха! - волав над моїм вухом Мігель.

Я ніколи не бив мексиканців. Я навіть не думав про те, що їх треба бити. Але тієї ночі мені, як ніколи, хотілося натовкти той смаглявий писк.

Із великим зусиллям поборовши бажання роздути міжнародний конфлікт і напакувати стусанами морду першому мексиканцеві, з яким мене звела доля, я згріб фігури з дошки і завалився в ліжку, відразу вклавшись обличчям до стіни. Наостанок замість «на добраніч» я тихо просичав:

- Завтра я приб'ю тебе, you motherfucking dumb asshole.[14 - Варіант шанобливого звертання в англомовних країнах... Щось на зразок «мій любий друже».]

Годинник показував п'яту ранку...

Наступного дня я не міг думати ні про що, крім шахів. Сновидою я снував департаментом і, здавалося, від злості міг спопеляти речі очима. Перемога, яка так по-дурному вислизнула з рук, дошкуляла мені більше, ніж перша наївна поразка. Я відчував, що сильніший, і вирішив сьогодні за будь-яку ціну це довести.

Повернувшись увечері з департаменту, я ще з порога прогарчав:

– Готуйся! Зараз я оскальпую тебе!

– Оскальпуй свою прабабцю! – відбив випад Мігель і театральним жестом запросив мене до столу.

Шахівницю із розставленими фігурами він уже підготував. Ми нашвидкуруч повечеряли й узялися до смертельного поединку.

У квартирі кипіло, як у жерлі вулкана. Повітря кресало іскрами, простір плавився від шквалу емоцій, кімнату переповнював дим і запах перепалених нервів. Ми зіграли дві партії, знову просидівши аж до четвертої ранку. Я дотримав своєї обіцянки, я оскальпував його, якимись нелюдськими потугами довівши рахунок у нашому протистоянні до 2,5:1,5. Мігель рвав на собі волосся, тупотів ногами та поливав мене добірною іспанською лайкою, а я не звертав на те абсолютно ніякої уваги.

Була перша ніч, коли я захропів зі спокійною душею.

Реакція Мігеля нічим не відрізнялася від моєї. Наступного дня вже він не міг ні про що інше, крім шахів, думати, а ввечері припер мене до стінки безапеляційним:

– I wanna revenge! [15 – Я прагну реваншу! (англ.).]

І таки взяв той реванш, паршивець...

Невиспані, але сповнені рішучості, геть закинувши навчання, ми лупилися в шахи чи не щодня, почергово вириваючись уперед у загальному заліку.

За якихось два тижні ми стали друзями нерозлий вода, разом дивилися футбол, пили пиво й обговорювали дівчат.

* * *

Якось Мігель показав мені фотографії Паленке (Palenque), археологічної зони на півдні Юкатану, загубленої в джунглях чортзна-де біля кордону з Гватемалою. Колись давно я читав про Паленке, але мені не доводилося бачити фотографій, причому стільки відразу. Я споглядав масивні піраміди, величні храми, культові споруди, сховані у перині вічнозелених дерев, і пускав слинку, наче хом'ячок, що побачив напхану під зав'язку соняшниковим насінням торбинку.

- Я б усе віддав, аби туди потрапити, - втерши носа тремтячими руками, пробелькотів я.

- Ну то поїхали зі мною на Новий рік. Я запрошую, - просто мовив Мігель.

Я сходу ледь не беркицьнувся на п'яту точку.

- Що?!! - волаю.

А він мені:

- Кажу, ти можеш полетіти зі мною та провести Новий рік у Мексиці.

На ці слова мое серце затріпотіло у грудях, а десь у ділянці живота капітально забулькало від щедрої дози викинутого адреналіну. Я вже вимальовував у голові картини, як лечу через Атлантику, затим підіймаюсь у гори слідами Кортеса та його різношерстої ватаги, розказуючи всім зустрічним, що я з далекої України, а всі слухають, нашорошивши вуха, і не можуть надивуватися, якого дідька мене занесло в таку далечінь. Я аж язиком прицмокнув. Але не судилося...

Коли Мрія сама пливла мені в руки, я виявився неготовим прийняти її. По-перше, Новий рік уже був не за горами, а чим ближче до дати відльоту замовляєш квитки, тим дорожче вони обходяться. За такий короткий строк зібрати необхідну суму лишень на один переліт видавалось украй нелегким завданням, а весь бюджет на поїздку, варто було над ним задуматись, тріщав по швах, наче штани на Шакірі. По-друге, що було ще гірше, я міг просто не встигнути отримати візу, тому сидів би потім злий, як покусаний бджолами ведмідь, із дорогізними квитками на інший континент, але без дозволу на в'їзд. Тож Мрія тільки подражнила мене, підкинувши дров у вогнище давно минулої юнацької одержимості та зоставшись далекою від здійснення.

- Ти можеш поїхати наступного літа, - заспокоював мене Мігель під час чергового шахового побоїща.

Я скрушно хитав головою. Мігелеві слова заспокоювали мене не більше, ніж Версальський мирний договір утішав німців після Першої світової війни. Річ у тім, що наступного семестру мексиканець полишав Стокгольм із наміром навчатися в інтернатурі в Кадісі, [16 - Місто на півдні Іспанії.] що автоматично мало покласти кінець нашим безкінечним шаховим баталіям та й узагалі нашому спілкуванню.

Кілька тижнів, що зоставалися до Нового року, розтанули немислимо швидко. Настав той день, коли ми з Мігелем тепло попрощалися, пообіцявши один одному підтримувати зв'язок, і мексиканець поїхав. Беззоряні північні ночі стали безкінечно довгими, а квартирка, яку раніше трясло та розпирало від надлишку енергії, тепер видавалася безрадісною та похмурою. Холодний Борея розгулював темними і порожніми вулицями Стокгольма та боляче кусав усіх, хто відважувався мріяти про теплу Мексику.

Мігель - далеко, Мексика - ще далі, а я - лише самотник у заледенілій столиці Півночі, прикрашеній неоновими вогнями. Такими були факти. І факти, як бачите, всі проти мене.

Однаке, сам того не розуміючи, мексиканець примусив мене знов і знов повертатись у думках до моєї великої Мрії, тобто щораз більше розпалювати вогнище призабутої пристрасті. Саме він, невисокий кучерявий хлопчина, якому я ледь не набив писок на другому тижні нашого знайомства, став тією іскрою, від якої одержимість Мексикою розгорілась у моєму мозку з небувалою дотепер силою і не згасала більше ні на мить. Відтоді я почав думати про Мексику так часто, що, здавалося, небавом подужаю перенести себе на американський континент лише силою думки.

I Бернارد мав рацію, чорт забирай! Мексика? А чому ні?! Хто йде вперед, озброєний великими мріями, завжди сильніший від тих, у кого на руках лише факти.

II. Ілюзії

Воля – це те, що примушує тебе перемагати, коли розум твердить, що ти повержений.

Карлос Кастанеда

Стокгольм ледачо добував до кінця безсніжну зиму 2008-го року, ховаючи під молочним світлом ліхтарів і перламутровим сяйвом вітрин вічну нудьгу ідеального міста.

Швеція взимку – справжнє королівство темряви, що для мене, залюбленого у сонце та літо, стало істинним кошмаром. Почварна пільма зачала у кожному закутку, вливалась, наче тягуча смола, у будинки, залишала невидимий слід сірості та журби на обличчях людей. Сонце щодня боязко видряпувалося з-під ковдри горизонту, тишком-нишком прокрадалося над дахами будинків, зрідка визирало над покрівлями, як фашист із засідки, а затим, немов соромлячись чогось, хутко ховалося назад.

Після від'їзду Мігеля у мене з'явилося троє нових приятелів, із якими за кілька зимових місяців я устиг добряче зблизитись. Хлопці з іменами Діма, Сергій і Семен (по-простому Дімон, Серьога та Сьома) були з колишніх радянських республік і навчалися разом зі мною в КТН. Дімон, вічно блідий хлопчина з гривою темного скуйовдженого волосся, приїхав із Білорусі й уже два роки старанно дзюбав моноліт науки, виборюючи право називатись Ph.D. [17 – Звання доктора наук в англomовних країнах.] Його безкровне, постійно стомлене обличчя оживляли задумливі очі, виразно сині, ніби два сапфіри на білій тарілці. При спробі зазирнути в оті очі у грудях напливало незрозуміле моторошне почуття, мов відлуння якогось давно забутого первісного страху. Серьога приперся з Карелії, у Стокгольмі гаяв час уже майже рік і мав вигляд типового росіянина: худючий, білявий, зі стабільно потішним, як після перекинутої чарчини, виразом на обличчі. Сьома – безпардонний і опецькуватий, найбільший живчик з усіх трьох – теж росіянин, що вже більше десятка років жив на півдні Франції у крихітному містечку з немилозвучною назвою По.

Суботніми вечорами наше славне товариство викохало звичку збиратись в одному чепурному барі майже в серці міста, історичному центрі шведської столиці, який городяни так і називають – Gamla stan.[18 – Старе місто (швед.).] Це чи не єдине місце у всьому Стокгольмі, де можна було забути про нікому непотрібні статті, конференції та звіти, вдавати, що за вікном на тебе чекає погоже сонячне небо, а не вогка чорнота, лише зрідка приправлена сріблястим місячним сяйвом. Була в тому якась особлива романтика: старе місто, рафінований дух старовини, спресований у клубку вузьких вулиць, і наші оглушливі пивні відрижки, які вульгарно розривають всепоглинаючу північну темряву.

Отак ми проводили один із типових для Швеції темних і незатишних вечорів, неквапом сьорбаючи пиво в чепурненькому барі. Дімон щойно здійснив невдалу спробу пришвартуватися до барменші, розкішної брюнетки з кругленькою попою, запропонувавши їй сфотографуватися на тлі барної стійки. Взагалі, це я хотів до неї причалити, і я перший видав таку ідею, але у Дімона був фотоапарат, і він підірваний на такі штуки. Однак смаглява дівуля, кокетливо підібгавши нафарбовані губки, хльостко відшила його, навіть не зморгнувши оком. Деморалізований поразкою Дімон почовгав назад до нашого маленького столика, і, щойно він примостився на стільці, я відчув, що мені щось замуляло справа під лопаткою, а потім різко засвербіло під лівим коліном. Я вже згадував, що не вірю у знаки та символи, але це, мабуть, точно був знак, бо тієї ж миті з моїх вуст мимохіть зірвалось:

– Які у кого плани на літо, пацани?

У Європі мандрівки – то звична річ, і за два місяці наша ватага встигла пошвендіяти Швецією та навіть на тиждень вирядитися до Італії. На носі чигала ще одна, вже практично спланована подорож далеко на північ Норвегії.

Так от, розбурхані моїм запитанням, хлопці заходилися жваво обговорювати можливі варіанти, де можна було б улітку пошукати пригод на власні голови. Думки різнилися: Серьога підмовляв три місяці нічого не їсти, на зекономлені гроші орендувати джип і влаштувати сафарі Ісландією; Сьома хотів ще раз рвонутися до Норвегії, але вже на південь; а Дімон, який недолюблював метушню, біганину та лазіння по скелях, пропонував не їсти лишень два місяці, нараюючи спокійний відпочинок десь на південному узбережжі Іспанії. Ми мусили прийти до єдиного рішення, бо тільки так можна було максимально зменшити бюджет поїздки.

Я дослухався здебільшого мовчки, лише зрідка підкидаючи прискіпливі зауваження та мізкуючи, чого так свербить під коліном, аж зненацька у мене перед очима наче блискавка шугнула, мене осяйнуло: ось воно, вирішення моєї проблеми! Можна рвонутися до Мексики і без Мігеля, але вдвох із кимось іншим! Недарма ж розумні люди кажуть: одна голова – добре, а дві голови за дванадцять тисяч кілометрів на іншому континенті – то просто прекрасно! Мені потрібно вполювати компаньйона, міркував я, і Мексика тоді, вважай, у кишені!

Я глипнув на своїх товаришів, буркнув, що у мене є ліпша ідея, й, аби надто не полохати їх, почав підступно та здалеку:

- Колись у мене була Мрія, пацани...

Відтак я барвистими фарбами змалював свою давню пристрасть до Мексики, переповів про доленосну зустріч із Мігелем і нарешті про те, як мені не вдалося полетіти з ним до Мексики на Новий рік. Зрештою я перевів подих і випалив:

- Тому влітку я хочу поїхати до Мексики! Помандрувати крапаль автостопом...

На хвилюку всі вшухли і витріщились на мене, мовби я щойно не слова проказав, а дістав з-за пазухи допотопний тромбон і прохрюкав гімн Гондурасу.

- Ти ж не знаєш іспанської, - нарешті прошепотів Сьома.

- Це до тієї Мексики? - перепитав Серьога, так, ніби Мексик на нашій планеті було дві. - Це ж з біса далеко!

- Ну далеко, ну й що? Мігель обіцяв зустріти мене у Мехіко, розквартирувати, коротше, допомогти з усім, - збрехав я, відчуваючи, що вивергнута моєю пащекою інформація струснула моїх співрозмовників подібно до маленького землетрусу. - Ну то як, пацани? Хто зі мною? Га?! - я ледь не перевіряв ці слова, прагнучи надати їм бравурного тону, який, проте, геть не пасував до мого тогочасного настрою.

Хлопці німували як партизани. Я переводив погляд із Серьоги на Сьому, із Сьоми на Дімона, і назад. Серьога першим похитав головою, низько опустивши погляд:

- У мене немає стільки грошей. Навряд чи я назбираю до літа навіть на квиток туди та назад...

Я міг би довго його вламувати, доводячи, що гроші - це не головне, що це насправді навіть не проблема, що найважливіше - це захотіти, а нашкодити необхідну суму вже якось вдасться. Проте, не знаючи навіть приблизно, у скільки обійдеться такий вояж, я змовчав (я точно знав тільки те, що до Мексики ми, хоч лусни, а дешевих квитків уже не знайдемо). Затим я зиркнув на Сьому благальним поглядом пекінеса, якого два дні не випускали на вулицю попісяти. Під таким поглядом Сьома зітхнув, зіщулився, пошкрябав макітру та проказав:

- Я б дуже хотів поїхати, Максе, але ти ж розумієш... я подаюсь на аспірантуру в Штати, треба купу документів готувати, а потім ще віза...

Я принішк і під коліном одразу перестало свербіти, навіть не довелось чухатися. Надія надібати компаньйона згасла так само швидко, як і спалахнула хвилину тому, бо останній, хто лишився, - Дімон - був найбільшим лінюхом з усіх. Нам трьом вартувало неабияких зусиль витягти його в місто подудлити пивка, а про мандрівку на інший континент годі й думати - легше було змусити зразкового совецкого піонера матюкатися з трибуни на параді в день n-ї річниці Великого Октябрю.

Тож я розчаровано звів вуха, а Дімон відпив трохи пива з довгастого фіала, гучно прищокнувшись, потім утипився у мене поглядом Кашпіровського та запитав:

– Коли ти хочеш їхати?

На той момент я ще не намірявся нікуди їхати, а проте, щосили випнувши груди, гордо прорік:

– У липні – серпні.

– На скільки?

– На місяць. На менше туди нема чого їхати.

Якщо досі Дімон ще міг мати якісь сумніви щодо своєї участі у моїй навіженій авантурі, то після отого безапеляційного «на місяць», вони мали остаточно зникнути. Однак хлопчина спогорда глипнув на Семена та Серього, після чого почував себе правницею під підборіддям і незворушно прорік:

– Я іду з тобою.

Пиво застрягло у мене в горлянці, і я ледь не зросив ним стола, наче який слоняра, що поливає себе водою із хобота.

– Що ти сказав?!

– Я кажу, що я іду з тобою до Мексики, – спокійно повторив Дімон.

Я не міг повірити власним вухам. Мое серце загупало з такою силою, що я відчув віддачу в п'ятах, ще дужче ніж тоді, коли я вперше дізнався, що мій сусіда по квартирі ніякий не «італьяшка», а стопроцентний мексиканець. Ось воно, ось цей великий момент, який увійде в аннали історії! Я вхопив жар-птицю за хвоста, я зробив неможливе, впритул підступившись до Мрії! Я почував щось подібне до втіхи зятя, на очах у якого його теща загриміла в колодязь; моя життєва енергія з такою потужністю валила з усіх пор, що хотілося трошити посуд у барі і з невтримним оптимізмом колошматити пики флегматичним шведам. Того вечора я, як ніколи, любив життя і ладен був волати про це на весь Gamla stan.

Під ранок у мене, щоправда, зародилися сумніви. Річ у тім, що Дімон, попри своє слов'янське походження, не надто дружив зі спиртними напоями. Тобто зовсім не дружив до того, як приїхав до Швеції, і першим, хто приневолив його видудлити кілька чарок горілки під час однієї інтернаціональної вечірки в студмістечку КТН, був... ктм... ваш покірний слуга, іншими словами – я. Ну, не міг я допустити, щоб перед очима міжнародної спільноти якийсь затурканий венесуелець хильнувся до горілки більше, ніж чистокровний породистий слов'янин, народжений ще у Радянському Союзі. З гордістю доповідаю, панове: слов'янську честь було врятовано! Щоправда, Дімона того вечора доправляли додому в горизонтальному положенні. Тому, як кажуть математики, існувала ймовірність, відмінна від нуля, що його сколихнули не стільки мої

теревені про Мексику, скільки славетний німецький «Paulaner», добросовісно осушений ним того вечора.

Тому наступного дня ще до ленчу, ні на що, в принципі, особливо не розраховуючи, я зателефонував Дімону та перепитав, чи він, бува, не передумав. На мое здивування версія про звиятно-ефемерний (чи ефемерно-звиятний) вплив алкоголю не знайшла підтвердження, бо відповідь білоруса звучала так само твердо та непохитно, як і минулого вечора.

- Я іду, - сказав Дімон.

- Ми ідемо! - уточнив я.

Потім, потеревенивши ще трохи, ми домовилися про зустріч, аби узгодити дату великої подорожі, підбити її бюджет та утрясти різні інші дрібниці; я зобов'язався вичепити Мігеля в Іспанії та дізнатись, що там і як із візами, після чого поклав слухавку зі стовідсотковою певністю, що моя Мрія починає збуватися.

* * *

Усі наступні дні я не ходив, а бігав, навіть не бігав, а літав, окрилений думками про Мексику. Протягом двох тижнів я винюхав, які документи необхідні для візи, добився до Мігеля та випитав, як краще (найдешевше) летіти, зробив ще купу всіляких дрібниць, пов'язаних із великою подорожжю, які незмінно підтримували мій настрій у піднесеному стані.

Мігель, як я й передбачав, вирішив лишитися після захисту диплома в Європі (ну й прапор йому в зуби - для нього помандрувати Європою, що для мене Мексикою), однак узяв із мене урочисту обіцянку відвідати його сім'ю у Сан-Крістобалі та погостювати у них хоча б кілька днів, а в іншому разі погрожував узагалі зі мною більше не розмовляти. Я спочатку пробував віднікуватися, пояснивши, що іду не сам і не хочу нікому нав'язуватись, однак мексиканець був непохитним.

Після того, в стилі фанатичного американського менеджизму, я склав коротенький прожект-план із п'яти пунктів, які мали наблизити нас із Дімоном до нашої грандіозної мандрівки:

1. Придбати квитки на літак із Європи до Мексики та назад (без цього не отримати візи).
2. Одержати візу.
3. Скласти детальний план подорожі.
4. Купити/забронювати квитки на літаки чи автобуси для пересування Мексикою; забронювати хостели згідно зі складеним планом.
5. Роздрукувати карти, рекомендації etc. і підготувати необхідне спорядження.

За першої ж нагоди я підсунув викладену вище програму дій (у стилі фанатичного американського менеджизму) Дімону на затвердження. Ну, щоб він знав, що процес пішов, і щоб бачив, що наша команда діятиме злагоджено і строго за прожектором. Хлоп не мав жодних заперечень, тільки поцікавився своїм астральним голосом хіроманта:

– Слухай, а твій Мігель поїде з нами?

«От, йолки-палки», – подумав я.

– Не, – вичавив напруженим голосом, – хіба я тобі не казав?

– Не казав. Але він хоч зустріне нас у Мехіко?

– Н-н-не... Не зустріне він нас. Він в Іспанії застається, – зовсім тихо промовив я.

– Тобто ми шуруємо до Мексики без мексиканця?

Я глитнув слину та кивнув.

– У нас є запасний мексиканець?

– Нема, – вже майже пошепки витиснув я.

– Почекай, я тебе правильно зрозумів? – не вгавав Дімон. – Ми валимо до Мексики на місяць, не маючи жодного знайомого мексиканця на всьому материка?

– Неправильно, – поправив я, – ми валимо до Мексики на двадцять сім днів.

Дімон різонув мене своїм утомленим поглядом екстрасенса, мовляв, чого ж ти раніше не зізнався, потім довго мовчав, певне, щось обдумуючи, після чого зрештою прорік:

– Ну, добре.

У мене відлягло від серця.

– Прорвемося, синку! Нафіг нам ті мексиканці! Треба буде – на місці наберемо, там того добра навалом. Це ж буде фантастична подорож! Твої онуки про неї легенди складатимуть, от побачиш, – патетично патякав я.

Залишилося зовсім трохи: почати втілювати прожектор у життя...

* * *

Мрія була близькою, як ніколи.

Я досі пам'ятаю, як, чекаючи на потяг, тупцяв у метро на станції T-Centralen і, не маючи сил стримувати хмільне хвилювання, яке

переповнювало мене, наче золотиста піна пивний келих, тремтячими руками набирав номер телефону Дімона. На календарі – четвер, 22 травня. Це мав бути великий день. День, коли ми з Дімоном нарешті купимо квитки до Мексики, тим самим спаливши всі мости і не залишивши шляхів для відступу.

Після кількох гудків Дімон підняв слухавку та буркнув:

– Ну що вже там?

Я не звернув уваги на приховане роздратування і якусь млявість у його голосі.

– Є-е-е! Є-е-е! – заволав я на всю станцію. – Є-е-е-есть контакт! Гроші у мене, можемо купувати квитки!

– Ну, добре, – кисло промимрив мобільний, однак на той момент я був просто засліплений і вперто не хотів помічати підозрілих ноток у його голосі.

– Я зайду до тебе близько сьомої! – бадьоро лопотів я.

– Ага, чекаю, – булькнув Дімон.

– Ага, чекай, – сказав я, але Дімон уже дав відбій.

Ми з Дімоном навчались у різних корпусах університету, розкиданих по Стокгольму далеко один від одного, тому добиратись до нього мені було хвилин сорок, не менше. Підійшовши до корпусу КТН, де працював і вчився білорус, я брякнув йому по телефону, щоб він зійшов униз і впустив мене. За кілька хвилин із вестибюля долинула тупотнява кроків металевими сходами, а небавом з'явився Дімон. Ми потисли один одному правиці, і я залепетав, не спиняючись, бо мене аж розпирало ізсередини від п'яної радості та надлишку позитивних емоцій:

– Отже, так, гроші я отримав, усе пучком, уяви, за все взяли лише 330 крон, на майбутнє будеш знати, «MoneyContact» – дешеві перекази, я вже прикидав квитки, найдешевші на цей момент через Мілан із пересадкою в Мадриді, 700 євро, знаю, що дорого, але є й по 5000, авіакомпанія має назву «Iberia», якщо сьогодні купимо, то завтра вже можна буде подаватися на візу, я вже роздрукував карту, де в Стокгольмі знаходиться посольство Мек...

І тільки тут я нарешті помітив, що Дімон блідий, мов незаймане полотно художника.

– З тобою все гаразд?

– Так, усе добре, – ледь чутно відказав він, – мені треба з тобою поговорити. Пішли.

І Дімон потяг мене за собою. Тієї ж миті холодна, неначе чорні води Антарктики, підозра прокралась у мое серце. Щось слизьке та сердите витало у повітрі вестибюля та напамповувало нічим непояснюване ледь вловне відчуття дискомфорту.

– Якого дідька ми йдемо до кафетерію? – грубувато запитав я. – Ти хочеш кілька годин сидіти та бронювати білети в харчевні?

– Нам треба поговорити, – повторив, не обертаючись, білорус.

Я стиснув щелепи так, що на щоках повиступали горби, а вуха настовбурчились, як у знавіснілого Чебурашки, але продовжував іти за Дімоном. Була вже досить пізня година, через що у кафетерії не було ні душі. Дімон прошмигнув до одного зі столиків (його кроки лунким дробом прокотилися до стелі височенного залу), а потім повернувся до мене і сказав:

– Присядь.

Затамувавши подих, ніби лякаючись відлуння власних кроків, я пройшов слідом і сів за столик. Лише після того Дімон опустився на стілець якраз напроти мене.

Ми довго мовчали, я сидів і, як сфінкс, вичікував, виклавши перед собою руки із розпрямленими, але водночас напруженими долонями; тоді як Дімон йорзав, наче на електричному стільці перед стратою, злодійкувато ховав руки під стіл і блукав очима по спорожнілих полицях буфету.

– Мені вчора телефонувала моя мати... – нарешті почав він.

– Не розумію, до чого тут твоя мати, – ледь не прогарчав я.

– Почекай, не гарячкуй, вислухай мене, – Дімон намагався говорити рівно та спокійно, проте уникав зазирати мені в очі. – Ти знаєш, є речі, до яких я дуже серйозно ставлюсь.

Я німував.

– Моя мати досить часто спілкується з бабцями-ворожками та знахарками, і вона телефонувала мені вчора, – це не було новиною, Дімон колись уже згадував про захоплення своєї мамулі всіляким шарлатанством, причому мав звичку по кілька разів на день телефонувати їй та консультуватися з будь-якого приводу. – Так от, вона сказала, що напередодні їй телефонувала одна дуже відома ворожка і запитувала, чи Діма, бува, не лаштується в далеку дорогу, а потім наполягала, щоб я нікуди не їхав, бо... не повернуся звідти.

Дімон примовк і обережно зиркнув у мій бік, чекаючи на реакцію. Я мовчав.

– Уважай, що цій бабці ніхто не прохопився про те, що я вирушаю до Мексики, – містичним голосом продовжив він, – слово честі, Максе, вона сама зателефонувала матері. І ще... щоб ти знав, усе, що вона до цього передрікала, справджувалось.

Я мовчав. Усе сказане скидалося на правду так само, як мої труси на лицарські лати короля Артура. Окрилений моєю мовчанкою, Дімон зібрався з духом і промимрив:

– Тому... я тут подумав... я розумію, що це твоя мрія, і що я... ктм... не дуже того... – я вже знав, що він говоритиме далі, – але ти розумієш... я, мабуть... хм... не поїду з тобою...

Від невимовної образи на жорстоку витівку долі я тремчу навіть зараз, пишучи ці рядки. Уявіть, що зі мною відбувалося, коли я почув ті слова. І тоді зненацька я осягнув: Дімон насправді ніколи не мав наміру їхати до Мексики. Коли я переповідав усім про те, що туди іду, то цілком свідомо робив це для того, щоб у разі непередбачуваних перешкод не відступити від прийнятого рішення, адже поразка, виставлена напоказ, удвічі болючіша. Коли я казав: «Я іду до Мексики», це означало, що я зводжу за собою мур, який перекриває шляхи до відступу, бо після того мені буде страшенно важко, дивлячись в очі тим самим людям, сказати: «Я не іду до Мексики», якими б не були на те причини. Я не врахував, що існують люди, які кидаються словами лише для того, щоб козирнути перед ким-небудь, і, досягнувши потрібного ефекту, більше не задумуються над тим, що сказане потрібно виконувати. Цебто промовити: «Їду до Мексики» на публіці цілком достатньо, і після того їхати до Мексики в реалі вже зовсім необов'язково.

Я все розумів, однак це не вирішувало проблеми, тому продовжував сидіти, неначе сфінкс, з останніх сил зберігаючи мертвотну мовчанку.

– Якби ще Мігель поїхав з нами, а так...

– То тільки в цьому проблема? Ти не хочеш їхати, бо не іде Мігель?

Дімон, здавалось, аж зрадів, що перед ним не мрець.

– Не тільки, Максе. Мексика – це дуже далеко, ні ти, ні я не знаємо іспанської, а мексиканці не знають англійської, у нас там немає друзів, взагалі нікого немає, і коли щось трапиться...

– Коли щось трапиться, ми будемо разом!

– Я розумію, але...

– Що «але»?!

– Давай поїдемо потім, ну, може, під Новий рік абощо...

Я ледве стримався, аби не бовкнути щось образливе.

Одне з найстрашніших слів у житті – це слово «потім». Є ще й інші, як-от «якось воно буде», або «там побачимо», або «ще 5 хвилин... посплю ще тільки 5 хвилин, а от потім...». Але серед усіх слово «потім» найстрашніше. Я ненавиджу саме це слово.

Людям властиво все відкладати на потім, мотивуючи це тим, що на носі – купа нагальних справ, що є термінова робота, яку, хоч лусни, слід виконати вчасно, що необхідно перейматися кар'єрою, бігти туди-то, робити те-то, не спати ночами, писати, звітувати. Хоч, проте, ніхто не скаржиться на дефіцит блискучих ідей у голові, кожен у запасі має сонмище прекрасних замислів щодо того, як краще реалізувати себе, і ще більше

планів, куди можна було б поїхати подорожувати чи відпочити, але все це потім, через тиждень, через місяць, наступного року, от-от, тільки б завершити проект, заробити трошки більше грошей чи дочекатися підвищення, зате потім... Але уявіть: одного дня ви прокидаєтеся бадьорим і зосередженим на майбутньому, з непохитною рішучістю назавжди покінчити з «потім», зиркаєте в дзеркало й – опа! – виявляється, вам уже під сімдесят, і ось тут у голову, наче товстий огидний хробак, потихеньку вгризається болюча думка, що повноцінного життя так і не було, що весь час воно ховалося десь там, за ширмою непробивного «потім», що за всі ці роки вам так і не стало снаги заглянути за ширму та спробувати на смак, помацати, яке воно, те справжнє життя.

Дзуськи! Не на того напали! Це не для мене: я ненавиджу слово «потім»! Однак, повторюся, це не вирішувало проблеми: Дімон просто підставив мене.

– Чому ти не сказав раніше?

– Мені шкода, що я так підвів тебе, – Дімону справді було ніяково.

– Слухай, Дімоне, – почав я, намагаючись надати голосові якомога більш приятного тону, проте, хоч як не намагався, однаково скидався на захриплого після грандіозної п'ятики тигра. – Ніхто не говорив, що це буде легка поїздка із першокласними гідами та п'ятизірковими готелями. Навіть якби ми хотіли, у нас на таке не вистачить грошей. Для нас із тобою Мексика – це пригода, це авантюра з безліччю небезпек, і в той же час це романтика, якої ти не знайдеш більше ніде на планеті! І ця авантюра можлива тільки тоді, коли ми будемо разом! Скільки твоїх друзів побували або хоча б планують поїхати до Мексики? Отож бо. Це наш шанс розбавити прісне життя чимось справді непересічним й ексцентричним, це нагода виділитися, зробити щось таке, чого не можуть зробити інші, а те, що ми не знаємо мови, тільки додасть пригоді гостроти. Я знаю, що розмови твоєї матері про якесь там придуркувате пророцтво хвилюють і навіть лякають тебе, але це життя, Дімоне, перешкоди в ньому трапляються на кожному кроці, вони для того й існують, аби їх долати! Невже ти поступишся через те, що якась стара карга з трухлявим дуплом замість мозку своїми теревеннями намагається керувати твоїм життям?! Та що та відьма знає про Мексику?! Б'юсь об заклад, вона, крім торфовищ, косооких зайців і коров'ячого лайна, нічого більше не бачила в тій Білорусі! Зрештою, ти думаєш, мені не лячно пертись у таку далечінь? Але я ні на мить не дозволяю собі засумніватись у тому, що все буде просто чудово!

– Я подумаю, – сухо відрізав Дімон, похнюпившись так, що ледве не вперся підборіддям собі в груди, – я подумаю, поговорю з... е-е-е... хм... я зателефоную тобі сьогодні ввечері.

– Даю тобі час до півночі, – холодно просичав я, після чого підвівся і, силкуючись погамувати оскаженіле тремтіння в кінцівках, рішучими кроками помарширував із ненависного кафетерію геть.

Дорогою додому від незносного душевного розладу я замалим не віддубасив трьох шведів, які мали нещастя втрапити мені під гарячу руку на вулиці, але двоє своєчасно дали драла, а третій заліз на найближче дерево, звідки почав щось жалібно скімлити. Я спробував кілька разів збити його цеглиною, але мені це швидко набридло.

Удома я ледь не гарчав із розпуки, гатив кулаками в стіни та ліжко, розбив дві тарілки, погнув у трьох місцях сковорідку та, здавалося, одним лише поглядом міг би трошити стіни. Я лаявся так, аж самому страшно згадувати: за таке у XV столітті моментально відлучали від церкви. Але ні, я не збожеволів – я завжди так реагую на каверзи долі, особливо тоді, коли не можу зарадити ситуації, в якій від мене вже нічого не залежить.

Дімон зателефонував за чверть до одинадцятої. Я щосили намагався погамувати себе, приховуючи зрадливе люте джертотіння в голосі, і підніс телефон до вуха.

Я знав, що він скаже. Казати такі речі по телефону завжди легше – не треба дивитися у вічі. Він повторив своє «ні». Звичайно, перед тим укотре розписав усі потенційні небезпеки на нашому шляху так, ніби я тягнув його мандрувати гееною вогненною, а не Мексикою. Загалом він уперто притримувався своєї версії про ворожку та її пророцтво.

Я більше не переконував його. Мрія всього життя, яка, здавалося, вже була у мене в руках, знову (чорт забирай, знову!) вислизнула з-під самого носа, розтанула, як тремке марево, посеред пустелі. Я задихався від люті та безсилої злості. Але мовчав.

Дімон, очевидячки, теж почувався незручно. Думаю, не так переді мною, як перед Сьомою та Сергієм, перед якими доведеться виправдовуватися за свої слова, так необачно кинуті у барі на Gamla stan'i, тому він не просто відцурався своїх намірів, а намірився і мене відрадити від поїздки, щоб це виглядало, наче я сам роздумав їхати. Останніми його словами стали:

– Максе, ти знаєш, я тут подумав... а навіщо воно тобі, пертись до тієї Мексики? – він трохи помовчав, а після того додав: – Я тобі друг, і моя тобі порада: забудь про це...

То була остання крапля: у мене зірвало дах і відмовили гальма. Я брутально вилаявся, жбурнув телефон чимдалі від себе і готовий був розлетітися на атоми, організувавши новий Big Bang.[19 – Великий вибух (англ.).]

Від отого фальшивого «я тобі друг» у мене ледь не потьмарилася свідомість, я шаленів і булькав, неначе загнаний у клітку дикий звір, виливаючи в порожнечу пекучу образу на несправедливий світ. Але я розумів, що нічого – абсолютно нічого – не можу вдіяти, адже Дімон, урешті-решт, має право вибору, і ніхто не може та й не має права примушувати його кудись пертися проти його волі.

Майже годину я скаженів, плюючись прокляттями в густе вариво ночі, поки темрява за вікном не заіскрилась іонами гіркоти та гніву. Затим, знесилений, завалився в ліжко, затиснув голову обома руками і, втупившись у стелю, лежав посеред гострих уламків власних ілюзій і надій.

III. Люди вогню

Світ не створено для розумних. Його створено для впертих і твердолобих, які не можуть втримати в голові більше однієї думки водночас.

Мері Робертс Райнхарт

Справжня сміливість нечасто обходиться без нерозважливості...

Френсіс Бекон

Я сидів на самоті у маленькій квартирці на північній околиці Стокгольма. Моя оселя містилася на нижньому поверсі студентського будиночка із восьми квартир, через що у прочинене вікно безцеремонно вдиралися кущі, які розкошували на газоні попід стіною. Я відчував, як з їхніх в'юнких гілок і молодих ніжно-зелених листочків акурат мені на ліжко скапував колючий холод. Весняні ночі у Швеції бувають страх якими холодними.

Услід за холодом кризь шибу неквапом уповзало двадцять третє травня.

Я не спав. Мене сіпало чи то від холоду, чи то від розпачу, а може, від того і від того водночас, з голови не йшла одна-єдина в'їдлива думка про те, як мені тепер учинити. Я пригадував усе, що сталося після пам'ятного вечора в Gamla stan'і, з тим ліз іще глибше, заново проходячи весь шлях – від зародження Мрії й аж до теперішнього моменту, і ніяк не міг збагнути, де все пішло не так. А все йшло до того, що від поїздки доведеться відмовитись. Я мав час, наскладав удосталь грошенят, почував дике бажання їхати, але не міг наблизитися до Мрії ні на міліметр. Мені було неймовірно важко із цим змиритися, як, певне, важко змирятися із програшем майже на фініші. Втім, факт залишався фактом, і я мусив визнати, що Мрія так і зосталася Мрією, кокетливо зіскочивши з моїх колін саме в ту мить, коли я, як здавалося, намертво стиснув її у своїх обіймах.

Гадаю, ніхто на моєму місці не вагався б, навіть охоче затушував би невдачу отим сіреньким «потім», адже причин для ретирування, якими можна було обґрунтувати відмову, набралось більше, ніж достатньо. Що не кажіть, а пертися самотою на місяць до Мексики, подорожувати автостопом, ночувати бозна-де, не маючи при цьому жодної живої душі на всьому материка, яка б переймалася твоєю долею, і, що найважливіше, зовсім не знаючи іспанської, не вельми скидалося на розумну ідею. Нормальний, тверезо мислячий Homo sapiens, добропорядний християнин і справний платник податків нізащо не погодився б на таку диявольську авантюру лише задля того, аби зреалізувати власну забаганку. Одначе, на щастя (а чи на лихо), на нашій зморщеній планеті ще знайдеться зграйка індивідів, затертих між нетрів бетонних джунглів, яким визначення «тверезо мислячий» пасує так само, як епітет «пухнастий сміхотун» – алігаторові.

Тєї холодної весняної ночі я був готовий поповнити їхні лави.

Річ у тім, що на початку я знехтував поясненням одного, на перший погляд, нікчемного нюансу моєї куцої біографії. Я – Овен, і характер у мене такий, що з кімнатних рослин у моєму помешканні виживають лише кактуси, та й то лише у високосні роки. Вам воно, може, й не цікаво, але цей

прозаїчний факт має безпосередній стосунок до нашої історії, тому доведеться вам його розтлумачити паралельно із грядущими оповідками про Мексику.

Життя має кепську звичку час від часу зводити товсті стіни на нашому шляху. Хтось у такому разі опускає руки, пускає шмарклі та відступає або ж так і лишається тупцяти на місці, марно чекаючи, що стіна ні з того ні з цього візьме та й сама впаде, як обвалилися мури Єрихона. Дехто, навпаки, береться вигадувати кружні шляхи, вишукує, як би перелізти через ту стіну, підкопатись під неї, з ким би об'єднатись, аби розібрати її по цеглині, коротше, використовуючи всі способи, послідовно та планомірно намагається впоратися із перешкодою. Але є й такі, хто на всі без винятку бар'єри кидається в лобову атаку, хто вважає здатність до компромісу смертельним гріхом, який лише за дивним збігом обставин не внесли у хіт-парад біблійних гріхів, і хто на жодній із мов світу не зможе проказати: «Я здаюсь». Це – Овни, люди вогню, чиї бунтівливі душі слугують обителлю палаючого Марса, а мізки – вмістилищем навіжених ідей.

Пробачте за цей філософський відступ, але він необхідний для продовження викладу моїх міркувань.

Так ось, за звичайних обставин Овни нічим не відрізняються від нормальних Номо sapiens. Бігме, вони такі, як усі: часом добрі, часом лихі, часом безхитрісні та щирі, а часом криводушні та каверзні. Щоправда, це тільки за звичайних обставин. Коли життя починає чавити негараздами, Овни припиняють бути Номо sapiens і перетворюються на малодосліджений наукою підвид Номо Aries.[20 – Людина Овен (лат.).] У такому стані вони можуть похвалитися якими завгодно чеснотами, але тільки не розважливістю та здоровим глуздом. Скільки разів я шкодував про скоєне у стані власної безрозсудності та гарячковості. Скільки разів після кожної набитої кулі на лобі, після чергового щемливого рубця на серці чи після нового, так необачно набутого недруга, я обіцяв собі, що наступного разу обов'язково поводитимусь хоч трішечки поміркованіше. Але... ще жодного разу не дотримався обіцянки.

Отож сидів я самотою у своїй квартирці на півночі Стокгольма, охолоджуючи нерви синюватим нічним повітрям і тремтячи чи то від безсилового шалу та розчарування, чи то від холоду. Якось глизява маса, наче тісто, масною хвилею напливла мені у голову та перемішала там усе сумбурним варивом. Вовкуваті думки аж через вуха перли.

Я думав про те, що відмова від поїздки до Мексики, як не крути, була би правильним вибором, єдиним можливим правильним рішенням. І чим більше я над усім мізкував, тим більше переконувався, що саме в цьому і полягала проблема, бо це видавалося найлегшим вибором, простим і очевидним варіантом, своєрідним пактом про капітуляцію, який доля покваліфікувала підсунути мені після підлого удару.

І тоді я скуйовдив волосся на голові, спересердя смачно сплюнув у куші за вікном і ухвалив доленосне рішення. Ухвалив зопалу, згарячу, нічого не зважаючи, не задумуючись про наслідки, в принципі, так, як я ухвалював їх усе своє життя. Я підхопився з ліжка, набрав повні легені задубілого шведського повітря і твердо вголос проказав:

- Я їду до Мексики. Крапка.

Колись давно я надібав заковиристу писанину якогось зарозумілого психолога щодо того, що Овнам слід щоразу рахувати до десяти перед тим, як ухвалювати рішення. Ну, не нахаба, таке писати? Де ж ти бачив, наївний мудрагелю, щоб Овни рахували до десяти перед тим, як почати діяти? Це однаково, що примусити волохатого грізлі надсилати письмове повідомлення за добу до того, як він воліє когось розшматувати.

Варто було визначитися з рішенням - і я вмить заспокоївся. Замість бентежного тремтіння тілом прокотилася приємна і тепла дрож, розносячи по кінцівках флюїди впевненості та рішучості. Незважаючи на пізній час, я зручніше всівся на ліжку, сперся спиною на холодну стіну, вмовив на коліна ноутбук і з якимось екзальтованим задоволенням почав підшукувати квитки за океан.

* * *

За відправну точку для подорожі я обрав, безперечно, Стокгольм. Однак зі шведської столиці прямого рейсу до Мехіко не було споконвіків, тому розпочав я з того, що окреслив європейські міста, звідкіля здійснюють дальні трансатлантичні перельоти. Таких знайшлося всього п'ять: Лондон («British Airways»), Франкфурт («Lufthansa»), Париж («Air France»), Мадрид («Iberia») й Амстердам («KLM Royal Dutch Airlines»). Лондон я забракував одразу, тому що для транзиту через Велику Британію мені потрібна була спеціальна транзитна віза, а це зайва трата часу, грошей і нервів. Ситуацію ускладнювало також і те, що чимало рейсів мали stopover[21 - Зупинка в дорозі з правом використання того ж білета (англ.).] у Сполучених Штатах, а це мені не підходило з тієї причини, що й Велика Британія: потребував візи. Серед тих чотирьох міст, які лишилися, жоден варіант і близько не годився мені за ціною.

Мігель, котрий міг похвалитися у цьому питанні чималим досвідом, радив вишукувати авіарейси з інших європейських міст, тих, що подалі вглиб материка, і не такими крупними авіакомпаніями. Зазвичай «маленькі» компанії разом із білетом до Мексики продають квиток на свій внутрішній рейс від, скажімо, Берліна і до отого великого міста, звідки вже «велика» авіакомпанія везе далі за океан. Перевага в тому, що такі квитки зі stopover'ами, придбані через «маленькі» авіакомпанії, набагато дешевші.

Убухавши майже дві години, я зрештою знайшов найдешевший варіант, який пропонувала італійська «Alitalia»: Мілан (аеропорт Лінате) - Париж (аеропорт Шарля де Голля) - Мехіко (аеропорт ім. Беніто Хуареса), і так само назад із Мехіко через Париж із прибуттям у Мілан (аеропорт Мальпенза). Перельоти між Міланом і Парижем забезпечувала «Alitalia», а між Парижем і Мехіко - «Air France» вкупі з мексиканською «AeroMexico».

Хвилювання знов затрусило мною, коли я взявся заповнювати веб-сторінку з інформацією про пасажирів та даними моєї кредитки. Внутрішнє напруження розпухало, наче дріжджі, наповнюючи кожную клітинку мого тіла хмільними іскорками, проте, чим ближчим ставав заповітний момент, коли я мав провести платіж, тим самим підтвердивши купівлю білетів, тим важче мені вірилося, що після всіх осічок і перепон Мрія нарешті віддасться мені, а

не поскаче знову світ за очі, ніби навіжена лошиця. Несамохіть я очікував на черговий вибрик шельмуватої фортуни, який останньої миті вкотре перекреслить мої плани. Варіанти були:

а) настане кінець світу;

б) запустять Великий адронний колайдер (далі див. пункт а);

в) я відкину копита;

г) відкине копита мій ноутбук (я сам запусчу Великий адронний колайдер, далі див. пункт а);

д) пропаде Інтернет (наступного ранку я повішу мого провайдера в його ж серверній).

На щастя, нічого зі списку не трапилося, всесвіт і провайдер було врятовано, лише за вікном так само тихо шаруділи кущі та мляво блимали смарагдові зорі. Заповнивши всі необхідні поля й опинившись, як кажуть американці, one click away[22 – На відстані одного клацання мишею (англ.)] від того, щоб купити квитки, я затамував подих і... вкляк. Замість клацати мишею тремтячими рухами виволік з-під шафи телефон і, попри пізню годину, набрав Мігеля.

– Ало, чувак, я іду до Мексики!

– І що? – протягнув Мігель пухнастим напівсонним голосом.

– Ти не зрозумів, я іду сам, зовсім сам.

– Хм... І що?

«Ну й, блін, тубілець!», – подумав я.

– Чорт! Ти не розумієш! – кажу. – Мені лишилось один раз клікнути мишею, і я вже матиму квитки. Мені треба знати, чи воно того... ктм... як тобі сказати... сухо, надійно та безпечно? Ну, ти ж розумієш, про що я! Потрібна твоя неупереджена аборигенська думка.

Мігель сонно закректав і глумливо чмихнув.

– Ти, блін, тубільцю! – виголосив Мігель. – Ти, як і всі, гадаєш, що Мексика – то таке собі напівдике латиноамериканське королівство, де автохтони бігають у спідницях із пальмового листя та щороку відбувається нова революція? Ризик, що тобі там відіб'ють тельбухи та засмажать на вечерю, не більший, ніж у стокгольмську ніч із п'ятниці на суботу.

Я подумав, що той ризик не такий уже й незначний, пригадавши темні стокгольмські ночі наприкінці кожного робочого тижня, коли добра половина молодих людей віком від 18 до 25 років упивалися до напівпритомності. Але я зметукував, що то така особлива мексиканська метафора.

– Тобто ти радиш?...

- Щасливої дороги, чувак. А зараз я хочу спати.

Я відкинув убік телефон, потім замружився, як той піонер, який ненароком побачив у вітрині кіоску свіжий номер журналу «Penthouse», і натиснув кнопку «Confirm order».[23 - Підтвердити замовлення (англ.).] Секунд із тридцять вікно браузера підозріло блискало та змигувало, вивіряючи правильність номера кредитної карти та наявності коштів на рахунку. Пом'яму, я зовсім не дихав увесь той час і, якби перевірка затяглась, а вікно Explorer'а продовжило смикатись, мабуть, там і здубився би від асфіксії. Однак через півхвилини, наче втомившись знущатись із мене, браузер нарешті видав:

Your order is confirmed

Your reference number: 2FRY6T

Passenger name: Mr. Maksym Kidruk.[24 - Ваше замовлення підтвердженоКод замовлення: 2FRY6TPасажи́р: м-р Максим Кі́друк (англ.).]

І далі йшла детальна інформація про аеропорти, типи літаків, номери рейсів, дні та години відльоту.

Я верескнув і підскочив заледве не до стелі. А потім щосили заволав трубним гласом африканського буйвола в сезон парування, розбудивши тому добру половину інтернаціонального студмістечка:

- Я зробив це! Я зроби-и-ив це! Я іду до Мексики-и-и!

Шляху назад не було.

До світання лишалося менше трьох годин. Я закутався в ковдру та спробував заснути, однак довго не міг відійти до сну, терся, совався і в'юном звивався, загортаючись у ковдру, як у кокон, іноді визираючи у вікно на чистий серп місяця.

Поринаючи у в'язку дрімоту, я все ще роздумував про те, що з нашого сучасного, прилизаного, впорядкованого і з усіх боків правильного світу, скроеного з модернового скла й армованого бетону, ще можна начавити трохи романтики.

Звісно, якщо бути достатньо навіженим...

* * *

Візу я отримав усього за три дні, причому аж на півроку. Після того весь день крутив паспорт у руках, роздивлявся файну кольорову вклейку та сині печатки під усілякими кутами, нюхав їх і притуляв до серця, наче то був не документ, а світлина моєї коханої.

А ввечері зателефонував Дімон.

– Я чув, ти... ти... купив квитки?

– Так.

– І ти... ти... ідеш до Мексики?

– Саме так.

– Сам?!

Я з легким нальотом зневаги пхикнув:

– Сам.

Я помовчав, дослухаючись, як Дімон напружено сопе у слухавку. Потім побажав йому втішно провести літо в запилених офісах рідного університету і дав відбій. Я не дувся на нього. Та й хіба я міг? Я ж їхав до Мексики.

* * *

Часи просвітління вряди-годи трапляються навіть у головах найзатятіших Номо Aries, хоча вони ніколи в цьому не зізнаються. Коли вся ейфорія, пов'язана з купівлею квитків та отриманням мексиканської візи, врешті-решт спала, я остаточно та повною мірою усвідомив, у що влип. Насправді ситуація склалася банально проста. Така, бляха, проста, що хоч сідай і плач.

Я іду до Мексики.

За дванадцять тисяч кілометрів від України.

На цілий місяць.

Сам.

Можна було ще дописати: «І хочу подорожувати автостопом», але це уже скидалося на смертний вирок самому собі.

Не дуже мене втішали мої видатні успіхи у вивченні іспанської. На той час я знав по-іспанськи лише два (ну, майже три, якщо бути точним) слова: «por favor», що означає «будь ласка», і «cabron», цебто «козел». Справедливості заради слід додати, що обидві вищезгадані словесні формули дуже згодилися у Мексиці. Я добре знаю англійську, але це не мало жодного значення.

Ще до від'їзду, пригадую, я запитав Мігеля, як там у Мексиці з англійською, на що хлоп кисло вишкірився, наче надкусив нестиглу абрикосу, та скрушно похитав головою:

– Учи іспанську, інакше тобі гаплик.

Мігель, безперечно, прибріхував (тобто мені хотілося думати, що він прибріхує, бо сподіватися на те, що за півтора місяці я здужаю визубрити іспанську мову, не доводилося), однак саме по собі незнання іспанської було, як не крути, найбільшою перепоною на шляху до моєї подорожі. Компенсувати цей гандж я хотів за рахунок старанного опрацювання всього маршруту, адже чим краще підготовлено та продумано мандрівку, тим легше і дешевше вона проходить. Зазвичай під час поневіряння країнами Європи я щоразу готував собі пухкеньку течку – детальний план подорожі, так званий *itinerary*, [25 – Маршрут, путівник, дорожні замітки (англ.).] – куди вкладав копії всіх квитків, підтвердження про бронювання хостелів, роздруковані карти, а також різноманітні рекомендації, поради та примітки, куди можна йти, а куди краще не потикатись.

Однак... Мексика – не Європа. В моїй епічній історії, як шило в задниці, стирчала одна заковика, яку я не міг перекрити жодною ретельною підготовкою маршруту.

Першим про це відверто заговорив Сьома.

– Баскуп?[26 – Запасний варіант, зворотний хід (англ.).] – запитав одного вечора Сьома.

– П'ять тисяч, – відповів я.

Баскуп'ом ми називаємо екстрений план дій на той випадок, коли отой *itinerary*, той блискучо-геніальний план А, який так симпатично виглядав удома, роздрукований на аркуші паперу, в польових умовах геть-чисто відмовляється працювати. Тобто, коли трапляється щось справді катастрофічне й непоправне, через що мандрівка терміново переривається і треба мерщій повертатися назад. Зазвичай баскуп – це недоторканна сума грошей, необхідна для того, щоб будь-якої миті кинути все, зірватись і полетіти додому. Проблема з Мексикою полягала в тому, що в разі бронювання квитків завчасу, припустімо, за три місяці, можна вкластись у вісім сотень євро. Якщо ж купувати квитки за день-два до відльоту, їхня ціна часом сягає п'яти тисяч. У мене не було таких грошей, а отже, у мене не було баскуп'у.

– Не подумай, що я панікую, наче Дімон, – обачно почав Сьома, – але... раптом щось... ну, щось піде не так?...

– Нічого не піде не так. Усе піде за планом! – строго відрубав я. – А якщо раптом щось... ну то... – я мотнув головою. – Іди в дупу! У мене немає вибору. П'ятого серпня я мушу бути і буду в аеропорту Мехіко! Ні днем раніше, ні днем пізніше. Без варіантів!

Сьома жував бутерброд.

– У тебе нема баскуп'у, – сказав він, – і це погано.

– Знаю, – згодився я, – дай шматок бутерброда...

І тоді я зробив найкраще з того, що міг зробити: я вирішив забути про це.

І забув.

* * *

Перша редакція мого маршруту охоплювала сім мексиканських міст і виглядала так: Мехіко – Пуебла (штат Пуебла) – Оахака (штат Оахака) – Сан-Крістобаль де лас Касас або просто Сан-Крістобаль (штат Чіапас) – Паленке (штат Чіапас) – Мерида (штат Юкатан) – Канкун (штат Кінтана-Роо).

Верзучи всі оті нісенітници про Овнів, я забув вказати на одну дрібничку: всі без винятку люди вогню у стані Номо Aries просто схиблені на рекордах. Вони можуть два тижні нічого не їсти, але не проживуть і дня без того, аби не прагнути стати першими і кращими в чому завгодно.

Так от, коли я сидів у своїй квартирці та продумував деталі маршруту, схилившись з олівцем у зубах над детальною картою Мексики, зауважив одну штуківину. Штуківина та вимальовувалася неосяжною синьою плямою ліворуч на карті та мала назву... Тихий океан. Моя подорож закінчувалась (тобто мала закінчитись, бо туди ще треба було дійти) на відомому курорті Канкуні, що на мексиканському узбережжі Атлантичного океану, де згідно з планом я мав трохи відлежатись після митарств джунглями, а починалася від Мехіко, розташованого всього за якихось чотириста кілометрів від закрайка отієї здоровенної синьої латки.

Два дні після того я снував туди-сюди і тільки те й робив, що бубонів собі під ніс, наче закляття:

– Тихий океан... Це ж, йолки-палки, цілий Тихий океан... – а потім: – Пройти від океану до океану... Йолки-палки, пройти від океану до океану... – ось так я собі казав.

Ось таким чином у мій розклад прокралось Акапулько.

Витративши ще півдня, я дібрав квитки на літак із Мехіко до відомого тихоокеанського курорту і назад. Наостанок, зважаючи на те, що наприкінці подорожі я полишав Мексику не з Канкуна, а з Мехіко, мені довелося докупити ще один квиток на літак мексиканської авіакомпанії «Mexicana» з Канкуна до мексиканської столиці, після чого маршрут набув остаточного вигляду: Мехіко – Акапулько – Мехіко – Пуебла – Оахака – Сан-Крістобаль – Паленке – Мерида – Канкун – Мехіко. Єдиною слабкою ланкою у всій експедиції був Мілан, де через нестиковку рейсів мені доведеться перебути ніч в аеропорту.

«Усе добре», – думав я. Сидячи у зручному фотелі у себе в офісі, попиваючи каву з молоком, закинувши ноги на стіл і безтурботно копирсаючись огризком олівця у вусі, я зовсім не сприймав свій план як щось тяжке та нездійсненне.

То був найприємніший етап поїздки, коли на папері все складалося просто блискуче: з легкістю пір'їни та швидкістю світла долалися величезні відстані, легко і просто відшукувалися хостели та туристичні офіси, не заважала погода, не докучали москити й основне – не виникало жодних проблем у спілкуванні з місцевим населенням.

Якби ж то там, у Мексиці, все було так само просто, як воно виглядало на екрані мого ноутбука...

* * *

Потому розпочалося найважче чи, мабуть, краще сказати, найрутинніше – кропітка робота над кожним окремим пунктом подорожі. Я прикидав, скільки днів потрібно провести у конкретному місті, щоб мати достатньо часу обнишпорити всі цікавинки, потім визначав, скільки днів я можу на це місто виділити з огляду на мій розклад, з тим підшукував через Інтернет більш-менш пристойний хостел і бронював його. З'ясувавши питання із хостелом, я дізнавався, де в опрацьовуваному місті автостанція, аеропорт, туристичний офіс, вишукував усі ці об'єкти на картах «Google Maps» і роздруковував разом із приписками, як туди краще дістатися.

За тиждень я вже став докою у віртуозному виголошуванні довгих мексиканських назв, від яких у нормальних людей миттю розпухає язик, зводить нижню щелепу та починають боліти зуби. Майже не затинаячись, я промовляв зашкарублі словечка на зразок «Теотіуакан», «Санто-Домінго-Теуантепек», «Текамачалько», «Попокатепетль» і навіть «Окскутзкаб».

Не обійшлося, щоправда, без конфузів. Якогось дня я продивлявся варіанти маршруту з Пуебли до Оахаки та зупинився на тому, що, певне, поїду автобусом, адже відстань там чимала, більше п'яти сотень кілометрів, а дорога тягнеться крізь гори (трохи раніше я відкрив для себе дивний факт, що пасажирських потягів у Мексиці просто немає).

Зазираючи на сайт, де можна було довідатися про розклад руху та ціну проїзду, я ледь не наклав у штани: сайт видав ціну квитка 556\$! З переляку я передивився різні сполучення між іншими містами, та всюди ціна квитка коливалась у межах 200–600 \$. Я аж збілів. «Це що за дурня така? – думаю. – Мексика, де все мало бути феноменально дешево, раптом пропонує викласти п'ятсот баксів за квиток на якийсь задріпаний автобус?!»

Ситуація наближалася до критичної, адже я вже мав візу, на руках квитки на всі літаки, а втім, за таких цін на автобуси мені нічого не лишалось, як хіба терміново шукати у Швеції пальму, щоб перевірити, чи істівна у неї кора та листя, позаяк ночувати під відкритим небом у Мексиці я ще зміг би, а от харчуватися місяць одним лише повітрям добропорядному християнину якось зовсім не пасує.

Водночас мене не полишало відчуття, що тут щось не так. Проте, де б я не нишпорив, усюди натикався на захмарні ціни в доларах – Мексика скидалася на країну для мільярдерів.

Зрештою, коли я остаточно впевнився, що перед від'їздом мені доведеться обчистити одне з відділень шведського банку «Nordea», в голові стрельнула думка, що я, собі на сором, не знаю, яка у Мексиці грошова одиниця, і що непогано було б дізнатися про її курс у співвідношенні з долларом. У дію вступив електронний усезнайко Wikipedia, який догідливо повідомив, що у Мексиці ходять мексиканські песо, а також, цитую, «...the symbol used for the peso is «\$», basically the same as for the US dollar since the dollar derived its logo from the Spanish-Mexican currency»...[27 – Символ «\$»,

використовуваний для песо, по суті, той самий, що і для американського долара, оскільки долар запозичив свій логотип в іспано-мексиканської валюти (англ.).]

* * *

Майже два тижні пішло на те, щоб надати моему планові вигляду, який удовольнив би навіть найбільш прискіпливого педанта. Втім, врешті-решт із генеральним планом було покінчено.

Останньою фазою підготовки став добір похідного спорядження.

Давно відомою є істина, що для «бекпекера» найважливіше – це мобільність, а громіздкий багаж рівносильний смерті. Без усякого перебільшення й остраху бути висміяним скажу, що останнє питання має просто колосальне значення, оскільки від сумарної кількості, об'єму та ваги взятих із собою речей безпосередньо залежить те, на що перетвориться подорож: на милу прогулянку чи на шпарке пекло. Прикметно, що шаблонна фраза «із собою слід брати тільки найнеобхідніше», що нібито покликана вирішити дилему, ні з біса не вирішує, тому що поняття «найнеобхідніше» може коливатися в діапазоні від одного целофанового пакета до чотирьох-п'яти товарних вагонів.

Добряче так помізкувавши, що саме таки варто брати із собою за океан, я нарешті зібрав те, що пізніше одна британка, яку я надибав в Оахаці, схарактеризувала як «the smallest backpack ever».[28 – Найменший із коли-небудь бачених наплічників (англ.).]

Побачивши мій рюкзак, коли ми збирались узяти таксі та рушати разом до автобусної станції, наївне дитя туманного Альбіону довго не відставало від мене і допитувалось, де в дідька я сховав решту своєї поклажі, а коли мені зрештою вдалося переконати її, що це все, що я маю із собою, вона ледь не втратила свідомість. Для порівняння зауважу, що в її багажі, який був розрахований на якихось півтора тижні відпустки, але важив удвічі більше за саму британку, не вистачало хіба що крісла-гойдалки та переносного зенітно-ракетного комплексу «Гремлін».

Дівча так і не оклигало і до самого розставання недовірливо зиркало на мій наплічник. Я вирішив пошкодувати її психіку і сказав, що мій рюкзак – це результат останніх досягнень українських учених у галузі нанотехнологій, тому туди можна запихати речі завбільшки з рояль.

Усе необхідне я придбав в Україні, куди навідався за два тижні до великої подорожі.

Ось перелік усіх тих речей, які я мав намір узяти із собою за океан, урахувуючи ті, що вдягав на себе:

- три пари майок;
- трое шортів;
- три пари шкарпеток;

- три комплекти спідньої білизни й одні купальні плавки;
- одна сорочка з коротким рукавом (на випадок різкого похолодання);
- друга, тобто додаткова, пара кросівок (у першій я мав їхати);
- гігієнічні причандали (зубна щітка, паста і маленька пляшечка шампуню);
- аптечка (бинт, пластир, активоване вугілля та ще три-чотири мініатюрні пакуночки з пігулками, призначення яких я не знав, бо їх мені силоміць запхнула мама ще тоді, коли летів до Швеції);
- цифровий фотоапарат із комплектом акумуляторів;
- іспансько-український та україно-іспанський словник на 40 000 слів;
- п'ять українських прапорців 9 ? 15 см (роздавати на місці аборигенам);
- мобільний телефон і mp3-плеер;
- паспорт, кредитки, трохи готівки;
- і, нарешті, крутий ковбойський капелюх із крутою ковбойською шворочкою, куплений в одному з магазинів Рівного.

Разом це заважило менше п'яти кілограмів (найважчими снарядами виявилися кросівки та словник), і то було все, чим мені доведеться обходитись увесь місяць за океаном.

Мені шкода шановних читачів, у котрих після мого рішення чкурнути самотою до Мексики ще лишалася слабка надія на те, що я не страждаю психічними розладами, яка, либонь, остаточно зникла після того, як вони побачили вищенаведений перелік моїх дорожніх речей. Утім, мені абсолютно байдуже, хто і що про мене думає. Я зібрав усе, що вважав за необхідне, і десятого липня, за два дні до початку dream-trip, відлетів назад до Стокгольма, готовий підняти вітрила та спрямувати бушприт назустріч незвіданому. Назустріч моїй Мрії.

IV. Уперед, на Мексику!

Іди своєю дорогою, і нехай люди говорять що завгодно.

Данте

«Субота, 12 липня 2008, полудень. Сиджу на департаменті сам-один. Лишилося менше двох годин до початку Мрії.

Ще звечора роздрукував останні карти та рекомендації, а також інформацію про всі місця, так звані «a must see».[29 – Те, що слід обов'язково побачити (англ.).] У Стокгольмі вчора весь день хмарилось і йшов дощ, а сьогодні сонячно. Зараз продивляюся погоду за маршрутом. Щось не вельми втішно: лише у Парижі сонячно, а за прогнозом на час прибуття у Мілані та Мехіко – дощ і навіть грози... Але то таке, не з цукру, не розтану.

Вирішив брати із собою ноутбук, аби, шойно вигулькне можливість, викладати фото в Інтернеті.

Оце й усе... Писати якось не хочеться. Настрій не те щоб святковий, а зібраний і зосереджений. Попереду двадцять дев'ять годин дороги та дванадцятигодинний переліт через Атлантику.

Закінчую пакувати наплічника й уперед, на Мексику!

Ciao!»

* * *

Це запис у моєму щоденнику, зроблений відразу пополудні, менш як за дві години до відправлення зі Стокгольма. Нашкрывавши прощальне «Ciao!», я закинув наплічник на спину, нап'яв на вуха ковбойського бриля з крутою ковбойською шворочкою й узяв курс на T-Centralen – ключовий транспортний вузол у Стокгольмі, де сходилися докупити всі гілки метро, маршрути автобусів і лінії приміських потягів.

До Мілана я мав добутися на крилах ірландського low-cost[30 – У буквальному перекладі – дешевий (англ.), бюджетна авіакомпанія.] «Ryanair», такої собі темної та непевної конячки у великому сімействі європейських авіаперевізників.

Одного разу я уже літав із «Ryanair» до Венеції. Пригадую, тоді впродовж перельоту з усіх фігур вищого пілотажу льотчик не виконав хіба що мертвої петлі та штопора. Всі інші, враховуючи керовану бочку, горизонтальну вісімку, переворот Іммельмана та бойовий розворот перед самим приземленням, пройшли просто на відмінно. Це був перший раз, коли на мої очах увесь салон горлопанів і вищав від страху, а після посадки шалено аплодував зі сльозами на очах, як у театрі після виступу Паваротті.

Я не плескав у долоні. Мені чомусь хотілося піти та набити пілотові пику.

Тож на T-Centralen я завантажився в сірий слимак-автобус, який курсував між центром шведської столиці та плюгавим аеропортом Skavsta. Той аеропорт зачаївся під боком плюгавого містечка Нічопінг (Nyköping) за сотню кілометрів від Стокгольма, і звідти літали тільки такі плюгаві дешевки, як «Ryanair». Такі вже особливості у всіх low-cost авіаліній: вони підтримують сполучення між зовсім крихітними аеропортами, звідки зазвичай ще достобіса добиратися до реального пункту призначення. От і мій рейс, номінально позначений як рейс від Стокгольма до Мілана, летів зовсім не зі Стокгольма та зовсім не до Мілана, а з хирлявого Нічопінга до

Бергамо. Бергамо – це ще одне місто-сателіт доморошеного аеропорту, що підпирає кордон зі Швейцарією десь на півночі Італії.

Очевидно, цього разу пілот «Ryanair'у» був не в гуморі, бо до Бергамо я дістався без проблем та усяких вихиласів, навіть приземлився, пам'ятаю, наче в масло, незважаючи на те, що того вечора з мускулистих схилів Альп униз у долину сповзали покручені моцаки грозових хмар.

Попри пізній час, у столиці Ломбардії парило та муляло задухом. Довезний аеропортовий автобус довів нас до терміналу, де я хутко забрав свій нанорюкзак, якраз вчасно, щоб устигнути на останній автобус до Мілана. Італія чимось надто нагадала рідну Україну; обидві країни взагалі жадливо подібні у всьому, що стосується безладу. Річ у тім, що автобуси між благоденним аеропортом у Бергамо та Milano Centrale[31 – Центральна станція у Мілані.] ходять із 7-ї ранку до 2-ї ночі, тоді як між Milano Centrale та міжнародним аеропортом Лінате, звідки о 7-й ранку наступного дня я летів до Парижа, – лише від 9-ї ранку до 9-ї вечора. Якби я затримався ще хвилин на п'ять, то вже не застав би останній автобус до Мілана, котрим я ще міг устигнути на центральну станцію до відправлення звідти останнього автобуса в Лінате.

Але я встиг. Захеканий, упрілий і липкий прискакав на посадковий майданчик і ввірвався в автобус. Якийсь італієць, певно, працівник автобусної зупинки, нахабно виволік мене назад і попрохав скинути рюкзак у багажне відділення. Я блискавично пригадав схожу ситуацію, про яку напередодні читав на форумі «TripAdvisor».[32 – Веб-сайт, на якому «бекпекери» з усього світу діляться своїми враженнями після відвідин тих чи тих країн, а також дають поради тим, хто має намір ті країни відвідати.] Там якісь добрі люди, рясно розбавляючи свою писанину лайкою, описували, як у котрогось із них у подібній ситуації в аеропорту Бергамо підхопили багаж, нібито покласти до багажного відділення, а після прибуття до пункту призначення виявилось, що валізи просто зникли. У моєму рюкзакі, крім ноутбука, нічого цінного не було, тому я, якусь хвилю повагавшись, дозволив зняти з себе наплічника та запхати його до багажного відсіка внизу автобуса. «Якось буде, – майнуло в голові. – Кому той ноутбук треба?»

Ще в аеропорту відчувалось, як несамоविта задуха щомиті наростає та грубушає, ніби погрожуючи знищити все живе. Небо аж кипіло пошматованими хмарами. Коли автобус вискочив на пласку автостраду, стало видно, як удалині, десь там, де мав бути Мілан, безперестану танцюють блискавки.

Поки ми шпарко котилися сірою магістраллю назустріч нищівному шторму, я невідривно дивився на густе та жахливе електричне мереживо у небі на заході. Але незабаром мені це набридло, і я втупився у бокову шибу, неухажно проводжаючи поглядом краєвиди за вікном.

Буревій, одначе, невдовзі нагадав про себе, вистріливши громовицею такої сили, що я аж підскочив у кріслі, а позаду в салоні розревілося немовля.

Хвилин за десять автобус підкрався до самого краю бурі.

Хмари над головою сунули такі, що страшно було глянути, фіолетові блискавки шугали туди-сюди, заливаючи дорогу бузковим світінням. Затим

налетів перший шквал і вперішив по шибках свинцевими краплями. То був не зовсім звичайний дощ, бо нормальний дощ проходить кілька фаз, як-от: «окремі великі краплі», «часті маленькі краплі», «тихий дощ», «просто дощ», «хлющ» і, зрештою, «сильна злива», яка іноді переходить у «лле як із відра». Так от, шквал під Міланом удав, буцімто його не стосуються віковічні правила формації всіх гідних шани дощів, і почався із фази «лле як із відра». За кілька хвилин цей нахаба перейшов у нову безіменну фазу, прикметною ознакою якої стало перетворення нашого автобуса на глибоководний батискаф.

Стихія шаленіла не на жарт, нещасні авто безсило брьохались у воді, палаючі в небі громовиці створювали ефект мерехтливої світломузики на землі. Стіна води з небозводу стала настільки щільною, що водій змушений був спинитися просто посеред вулиці: попереду не можна було нічого розпізнати. А потім рубанув град, глянсуватий, рясний і крупний. А ще дах автобуса почав текти, відчуття виникало таке, наче сидиш у картонній коробці з-під взуття, на якій хтось завзято вистукує, мовби на барабані, а ззовні цокочуть і тріщать, шматуючи повітря, електричні розряди небувалої сили.

Час від часу я позирав на годинник, розуміючи, що мої шанси встигнути на останній автобус до Лінате стрімко скочуються до нуля...

Дощ-почвара вщух так само раптово, як і почався, вода зійшла, блискавки стихли і заповзли назад в Альпи. Подзьобаний градом автобус нарешті рушив і без пригод доїхав до Мілана. Попри бурю, я прибув на Milano Centrale якраз вчасно, щоб помахати рукою моему автобусові в аеропорт Лінате: він саме відчалював з іншого боку вокзалу. Розлючений через те, що прогавив останній шанс дешево доїхати до Лінате, я вискочив на мокрий та обліплений пошматованим листям асфальт і висловив усе, що я думав про італійську транспортну систему, показавши вслід тому омнібусу, на якому я зараз мав би їхати до Лінате, нехитру комбінацію з одного пальця. Якраз у цей момент водій замурзаного корита, на якому я щойно доплив до центральної станції, відкрив багажне відділення...

Пригадую, перше, що я тоді бовкнув (насправді друге, бо те, що сказав першим, не пропустив би на ці сторінки редактор):

– ...Краще б його вкрали.

Посередині багажного відділення, зухвало розпихавши всі інші важчі валізи по кутках, гордий, наче айсберг, що потопив «Титаніка», плавав мій наплічник – багажне відділення виявилось на дві третини залитим водою.

«Не, точно, краще б його вкрали, було б не так образливо», – зринуло в голову. Ніколи не думав, що мій ноутбук, який вірою та правдою служив мені от уже три роки, загине такою жалюгідною смертю, немовби якийсь придуркуватий потопельник.

На той момент, коли водій підняв кришку, вода схлинула на асфальт, а мій рюкзак, який через свої малі габарити не діставав дна і з останніх сил тримався на плаву, чкурнув за потоком води просто мені в руки. Я ледве встиг схопити його за лямку, затим, хляпаючи по калюжах і на ходу складаючи рими з матюків, похнюплено почовгав до найближчого смітника

викидати ноутбук. Не носити ж тепер оте залізяччя із собою по всій Латинській Америці?

Тим часом надворі швидко згущувалися сутінки. Поспішати мені було нікуди (однаково добиратися до аеропорту тепер доведеться на таксі), однак напередодні я начитався багато зловісних відгуків про криміногенну обстановку довкола міланського вокзалу, тому вирішив не ризикувати й ушитися звідтіля якомога швидше. Я став біля лави, розкрив наплічника, запустив усередину руку, й – от чуднота! – всі речі виявилися зовсім сухими! Тоді я врешті припинив лаятися, розчулено шморгнув носом і подумки подякував усім святим укупі із совісними виробниками рюкзака. Настрій, який був підупав, знову покращився, а втім, як небавом з'ясується, зовсім ненадовго.

* * *

Дощ остаточно вщух, і небо почало трохи розпогоджуватися, оголюючи срібні цятки холодних зір. Я розшукав привокзальне таксі, втовкмачив таксисту, що мені треба до Лінате, сів і поїхав.

Таксист був молодим чорнявим хлопом, кумедним і балакучим, який сяк-так міг спілкуватися англійською, а це для італійця просто колосальне досягнення. А ще він виявився скотиною.

Усю дорогу він без угаву весело белькотів, а потім, коли прибули, видав:

– Фіфті євро, пліз!

– Йоманарот, скільки-скільки?!

– Фіфті... файв zero, – повторила та італійська скотина.

– Скотина! – відповідаю йому.

Так і видав. Щоправда, українською.

– Но, мен, ю но андерстанд, тайм із мані, мані із гуд, соу фіфті євро! [33
– No, man, you no understand, time is money, money is good, so fifty euro! – Ні, чувак, ти не розуміть, час – це гроші, гроші – це добре, тому п'ятдесят євро! (ламана англ.).]

– Скот! Нелюд! Бляха муха! – кричав я, розраховуючись (а що було робити?).

Затим я вискочив на бетонну доріжку коло височених скляних дверей, крізь які проглядався один із терміналів міжнародного аеропорту. Абсолютно порожній усередині.

Зазвичай розсувні двері аеропортів обладнано фотоелементами, але цього разу я ледь не протаранив їх лобом – шибя воріт ніяк не зреагувала на моє наближення, що могло означати лише одне: аеропорт зачинено на ніч. Я накупився.

«От зараза! Схоже, ночуватиму сьогодні з ховраками в траві біля аеропорту, – промайнуло в голові, – непоганий початок мандрів, нічого казати».

Проте я не здавався, трохи пошвендяв навкруг і таки надібав трохи менший відчинений хідник, кудюю і прослизнув до терміналу.

Усередині було порожньо, настільки порожньо, що мене аж морозом пройняло. Стійки реєстрації, багажні відділення, каси, кіоски, ресторанчики – все стояло пусткою; картина чимось нагадувала моторошні кадри з фільму за мотивами одного з романів Стівена Кінга. Яскраве освітлення палахкотіло у кожній залі, однак це тільки підсилювало гнітуче враження, ніби аеропорт працював у нормальному режимі, а тоді зненацька, ні з того ні з сього, всі люди кудись поділися. Я боявся дихнути зайвий раз чи зробити необережний крок, позаяк усі звуки моторошною луною прокочувалися мовчазним терміналом, стонадцять разів відбиваючись і посилюючись.

Першою живою істотою, що я стрів у Лінате, став темнолиций прибиральник із товстеними чорними дредами на голові та гігантськими навушниками на вухах, який гасав терміналом на своїй машині для прибирання, зі знанням справи розтираючи грязюку по підлозі. Я очікував, що він зараз випхає мене на вулицю, однак волохатий телепень навіть не звернув на мене уваги. Він кілька разів проїхався повз мене на своїй машинерії, мовби я був ще одним стовпом у холі, після чого забрався геть, а я потрюхикав далі, вишукуючи місце, де можна було б подрімати.

Усе, що я виявив, – кілька квадратних пластикових сидінь зі сталевими підлокітниками, загублених в одній із крайніх зал терміналу. Я обнишпорив увесь поверх, поки не впевнився, що ці стільці презентували всі наявні засоби для сидіння у міжнародному (хай йому грець!) італійському аеропорту. Не маючи іншого вибору, я запхав наплічника під одне з тих крісел, почепив свого ковбойського капелюха на сусіднє, після чого змарнував добрих п'ять хвилин, пробуючи підшукати більш-менш зручну позу. Однак скидалося на те, що ті стільці проектували винятково для тортур, але аж ніяк не для сну чи комфортного сидіння.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<http://www.litres.ru/maksim-kidruk/meksikansk-hron-ki/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Мексиканські Сполучені Штати, Мексика.

2

Мандрівник-пенсіонер (англ.).

3

Кене, одного дня я повернуся, повір мені... (англ.).

4

Я хочу бути рок-зіркою (англ.).

5

Долина Мехіко.

6

Острів у Карибському морі біля східного узбережжя Мексики.

7

Гірський масив на сході Мексики.

8

CAD (Computer-aided design) – САПР (Системи автоматизованого проектування).

9

Королівський технологічний університет (швед.).

10

Привіт! (англ.).

11

Привіт! Як справи? (англ.).

12

Чудово, дякую (англ.).

13

Служба розселення студентів (англ.).

14

Варіант шанобливого звертання в англомовних країнах... Щось на зразок «мій любий друже».

15

Я прагну реваншу! (англ.).

16

Місто на півдні Іспанії.

17

Звання доктора наук в англомовних країнах.

18

Старе місто (швед.).

19

Великий вибух (англ.).

20

Людина Овен (лат.).

21

Зупинка в дорозі з правом використання того ж білета (англ.).

22

На відстані одного клацання мишею (англ.).

23

Підтвердити замовлення (англ.).

24

Ваше замовлення підтверджено

Код замовлення: 2FRY6T

Пасажир: м-р Максим Кідрук (англ.).

25

Маршрут, путівник, дорожні замітки (англ.).

26

Запасний варіант, зворотний хід (англ.).

27

Символ «\$», використовуваний для песо, по суті, той самий, що і для американського долара, оскільки долар запозичив свій логотип в іспано-мексиканської валюти (англ.).

28

Найменший із коли-небудь бачених наплічників (англ.).

29

Те, що слід обов'язково побачити (англ.).

30

У буквальному перекладі – дешевий (англ.), бюджетна авіакомпанія.

31

Центральна станція у Мілані.

32

Веб-сайт, на якому «бекпекери» з усього світу діляться своїми враженнями після відвідин тих чи тих країн, а також дають поради тим, хто має намір ті країни відвідати.

33

No, man, you no understand, time is money, money is good, so fifty euro! – Ні, чувак, ти не розуміть, час – це гроші, гроші – це добре, тому п'ятдесят євро! (ламана англ.).